

WOOOG

Tallinna Krediit Pank

Asutatud 1907 a.

—:—

Asutatud 1907 a.

Tallinnas, Suur Karja tän. 20

Pangal oma telef. keskjaam, väljakutse „Krediitpank“

Osakonnad

Abjas

Nõmmel

Antslas

Tapal

Haapsalus

Tartus

Keinas

Tüiril

Jõhvis

Viljandis

Narvas

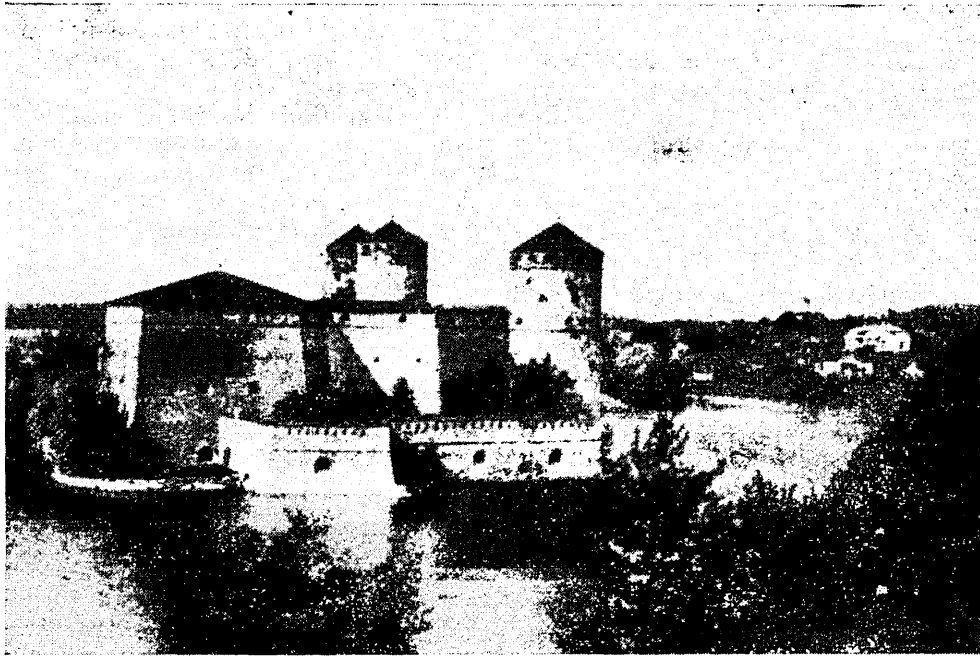
Võrus

Annab laenusid
Võtab raha hoiule

Toimetab kõiksugu
pangaoperatsioone

87221 ✓

Kristuse mõrsja.

(Katkend näidendist)

Amos Anderson.

Rootsi keelest O. Abrol.

Ühes kloostrikirikusse viivas eestois on inimese suurune Madonna pilt. See on toa parempoolses nurgas; seda ümbritseb lihtne puuaed. Madonna pildi juures seisab nunn vähil.

Vallis Gartiae Madonna on laialt tuntud imetegeva võimuga. Lähedalt ja kaugelt tuleb usurändajaid, iseäranis püha Brigitta surmapäeval, 23. juulil, koguneb kehaliselt ja hingeliselt haigeid igast Soome maanurgast.

Kell kutsub messile, enne tasa, siis võimsalt. Kella löömise ajal astuvad piiskop, papid, kiriku abtiss ja nunnad eestuppa.

Abtiss (viskab mulda kandraamile):

„Südamest mina hüüan sind, Issand. Issand, kuule minu häält, kostku sinu kõrva minu palve hääl.

Mina ootan Issandat, minu hing ootab, ja tema sõnale panen lootuse.

Minu hinge varjab Issand hommikust hommikuni.“

Abtiss ja nunnad lähevad kirikusse, kust kuuldub laul „Ave Maris Stella“.

Viimsete helide ajal saabuvad Kaarin, Kaarini vanemad, Kaarini väike õde ja sõjamees. Lahkumine sõjamehest, Kaarini lapsepõlve sõbrast, tähendab lahkumist

kogu eluajaks. Kaarin on mõrjsaehes ja ootab piiskoppi teda nunnaks pühitsema.

Kui Kaarini omaksed on sooritanud jumalateenistuse, kogunevad nad sügavasti ligutatult raudristi-võre ette. Kirikust kuuldu abtissi lugemine:

„Aga sina, tütar, kelle olen valinud enesele ja kellele räägin vaimu läbi, armasta mind kõigest südamest. Mitte nii, kui poega või õde, või vanemaid armastatakse, vaid enam kui kedagi maailmas. Seepärast mina, kes ma olen loonud sinu, ei olnud kokkuhoidlik kehaliste kannatuste asjus sinu jaoks. Veelgi armastan mina sinu hinge nii palju, et ma ennemini kui selle kaotaksin, annaksin, kui võimalik oleks, enda veel ristilöömiseks selle eest. Saa alandlikuks nii kui mina, sest mulle, kõrguste ja inglite kuningale, pandi selga räbalad, ma seisin alasti sambal ja kuulsin omil kõrvul kõiksugu häbi ja pilget. Olgu minu tahtmine ka sinu tahtmine, sest minu ema, sinu valitsejanna, ei tahtnud iialgi muud, kui ainult seda mis minagi. Kui teed seda, siis on su südames minu südamehää ja sünnib armastus, sama kui kõik kuiv tõmbub kergesti põlema. Nii on sinu hing täidetud minust, ja mina saan elama sinus, kõik maailm on vastik sulle ja kõik lihamud on kui kihvt. Sina tuled puhkama minu jumalikule käevarrele, kus pole ühtki lihamu, vaid on ainult hinge rõõm ja ilu.“

(Piiskop saatkonnaga, abtiss ja nunnad astuvad sisse. Piiskopi ja ta saatkonna järele kantakse punast lippu, mille ühel poolel on maalitud Kristuse teotatud surnukeha, teisel poolel Jumalaema pilt.)

Piiskop: „Kas tahad pääseda siia puhkaste ellu Kristuse nimel ja tema püha ema Neitsi Maria auks?“

Kaarin: „Tahan.“

Piiskop: „Sina pead lubama Jumalale ja mulle, tema asemikule, olla sõnakuulelik ja tähelepanelik kõigile seadustele kõige jõuga elu lõpuni.“

Kaarin: „Mina luban Jumalale teenida teda kõigest südamest ja kõigest meelest, ohverdades ennast temale kõigest südame põhjast.“

Piiskop (pühitseb sõrmuse): „Oh, kõigevägevam, igavene Jumal, kes oled armust ja heldusest liitnud enesele uue mõrjsa, pühitse see sõrmus, ja nii kui teenija välispidiselt käes kannab uue mõrjsa märki, nii saagu tema ka seespidiselt kandma sinu usku ja armastust Isa, Poja ja Püha Vaimu nimel.“ (Sõrmus pannakse Kaarini sõrme.)

Piiskop: „Mina pühitsen sind Jumala mõrjsaks ja tema igaveseks omanduseks.“

(Õed toovad Kaarinile nunna ülikonna ja võtavad tema seljast ta oma riided peale seeliku.)

Piiskop (paneb tema üle õe seeliku): „Kõigevägevam Jumal andku sulle tõsise ümberpöörmise sinu enese tundmusele ja kahjatsevale südamele.“

(Kaarin paneb saapad jalga.)

Piiskop: „Issand Jeesus Kristus andku sinu jalgadele õiget käiku ja näidaku vastastamise teed, et sa ei langeks enam ilma maski pattu.“

Piiskop (kui Kaarinile pannakse ülikond selga): „Issand Jeesus Kristus, kõigi kristlaste lootus ja lohutus, andku sulle lootust ja lohutust, et usud tema kaitset ja ka vanaduses ei unusta.“

(Kui mantel on pandud selga, kinnitatakse see puunööpidega.)

Piiskop: „Issand Jeesus Kristus, keda risti löödi ja mõisteti hirmsasse surma, täitku ja kinnitagu sinu hinge kannatamise mälestusega, et sinu armastus põleks ainuüksi Jumalale, ja et tema armastuse tuli ümbritseks sind ja annaks sulle rahu tema pühitsetud käevarrel.“

(Pähe kinnitatakse kõrvrätik.)

Piiskop: „Issand Jeesus Kristus andku sinu hinge vaimlist valgust ja tarkust, et kõik maine ja kõik, mis teeb kahju hingele, oleks surnud sinu silmis.“

(Kroon pannakse pearätikule ja nõel krooni.)

Piiskop: „Jeesus Kristus ülendagu hinge ja südame armastust, et sa ei kardaks mingi võrgutuse võrku. Isa, Poja ja Püha Vaimu nimel. (Piiskop pöörab altari poole, mess jätkub. Kaarin läheb endisele paigale.)

Prior (käib Kaarini juures): „Kristuse

Lihavõtte hommik. „Sinu härra ja sinu Lunastaja näidaku sulle igavest valgust.“

mõrjsja, käi Kristuse altari juures.“ (Kaarin laskub altari ette põlvili.)

Piiskop (annab Kaarini abtissile üle): „Vaata, Jumala ja kõigi pühade ja püha kiriku näo ees, mina annan selle Jumala mõrjsja sinu hoolde. Ja kui tema langeb pattu sinu leiguse pärast, saab tema kaitsja Jeesus Kristus nõudma sinult teda tagasi. Hõia teda nii, et kui kohtupidamise päev tuleb, teda, keda pühana vastu võtsid, võid veel pühamana tagasi anda.“

Abtiss: „Oh, armas isa, tema omandamine on väärtuslik. Kui saan abi sinu palveist, saan mina tegema Jumala abiga mis nõuad.“

II pilt.

Parandamine.

Õde Kaarin on põlvili laskunud Madonna pildi ette. Nunnad astuvad sisse. Nad siirduvad ilustama Madonna pilti ümbritsevat aeda ja kirikut. Kaugemalt kuulub usurändajate laul, hakul tasemini, pärast kõvemini.

Abtiss astub sisse ja vaatab nunnade töösaavutusi järele. Usurändajad liginevad. Ikka ligemalt kuulub laul. Näitub rahvas, kes osutab aukartust Madonnale.

Usurändajate hulgas on sõjamees.

Vigastatud sõdurid, halvatud, lombakad, pimedad ja igasugu eriametis olevad isikud, kes otsivad abi kannatustele, tulevad vaevalt jalul seistes, ühed kannavad teisi. Kõik sirutavad käed Madonna pildile, paluvad tervekszaamist. Vaimustus on suur. Ühed näivad paranevat. Teised katsuvad tõusta püsti, arvates, et nad on saanud parandust, kuid langevad abisaamatult tagasi. Nende palveid ei ole kuulnud.

Koor laulab.

Sõjamees tahad ligineda õde Kaarinile, kes avitab haigeid ja võtab osa palvest.

Parandamine. Sancta Maria oro pro nobis.

Tema põgeneb sõjamehe eest. Mungad astuvad kirikusse, mille järele lauldakse Püha Neitsi auks.

III pilt.

Kiusatus.

Sama koht. Õde Kaarin seisab mõttes. Väljast kuulduvad tantsu ja viiuli õrnad helid.

Kirikust kostab laul.

Õde Kaarin ei ole saavutanud hinge- rahu peale kohtamist sõjamehega.

Parempoolselt ükselt kuulduv kaks lööki. Õde Kaarin ehmatab, kuid kõik jääb jälle vait. Tema palub edasi rahu pühalt Neitsilt, palub, et Jumala Ema varjaks teda neist kiusatusist, mis sõjamehe ligiolek oli temas äratanud päeval. Jälle kuulduv kaks lööki uksele.

Õde Kaarin palub Neitsilt omale jõudu, tulgu mis tahes. Kolmat korda kuulduv kolin. Õde Kaarin avab ukse. Sõjamees astub sisse ja seletab, et õde Kaarin peab tulema temaga ühes. Kaarin keeldub mine- mast.

Sõjamees lahkub. Õde Kaarin langeb Madonna ette, palub märki, imet, mis juhataks teda.

Kirikust kuulduv abtissi lugemine.

„Oh võimas ja armas Issand, mina vaatan pattude haavu, mis mulle löödud varasel lapsepõlvel ja mina valan pisaraid, sest aeg on kasutult hukka läinud. Jõudu ei jätku tööks, sest see on kulutatud tarbetult. Sellepärast, et sina oled kõige headuse ja armu allikas, palun mina sind: halasta minu peale. Puuduta minu südant armastuse käel, sest see on parem arst, lohuta südant, sest sina oled parem lohutaja.“

„Oh Issand Jumal, Sina, kes oled mu loonud ja lunastanud mind kalli verrega, kui sina näed, et minul on mingi puudus neis kolmes asjas: usus, lootuses ja armastuses, siis kõrvalda need vead suure armu pärast. Sina oled minu südameveres, minu hinges. Ja kui olengi nõrk sinu pühitsetud hinge lohutusele, siis usun ennast täiesti sinu suure võimu varju, et teed mulle mis heaks arvad.“

Koor laulab. . .

Ikka edasi kuulduv laul, puhu kirikust tõsiselt ja soovivalt, kutsudes ohverdama kõike maiset õnne ja ilu, puhu jälle väljast pidult, ahvatledes nautima maapealse elu rõõmu.

Kaks lööki uksele. Sõjamees ilmub. Laul kirikus vaikib, kuna lõbuhääled

kuuldavad väljast selgesti. Madonna näitub soojana ja osavõtlikuna.

Õde Kaarin hakkab seljast võtma nunnna ülikonda. Ta minestab. Sõjamees tõstab ta käevarrele ja kaob temaga. Nüüd tõuseb Madonna vaikselt, astub alla ülalt paigalt, jääb seisma õde Kaarini riiete juure ja riietub neisse.

Nunnad tulevad kirikust. Nähes, et imetegev Madonna on varastatud, valdab neid hirm. Kõikide viha koondub õde Kaarini vastu, kelle tööks oli antud valvata Madonna pilti. Abtiss teeb temale ägedaid etteheiteid ja kutsub ülempihtiisa, kes kiidab heaks abtissi esituse, et õde Kaarinit tuleb karistada ja anda talle peksa, mis ka sünnib.

Alandlikult kuuleb Madonna (või, nii kui nunnad arvavad, õde Kaarin) nuhtluse, süüotsuse. Aga kui peksmine pidi algama, kustuvad küünlad, väik lööb toa valgeks ja rohkem veel Madonnat ning kuulub kõva müristamine. Kõik laskuvad põlvili püha vaimustuse mõjust.

IV pilt.

Maapealne rändamine.

Sõjamehe kodu. Taga näitub Turu kindlus. Kõik on rõõmsad ja õnnelikud, kõige rohkem sõjamees ja Kaarin, kes on nüüd tema naine. Tants ja lõbu vahelduvad. Joomarid laulavad. . .

Õhtu hämaridub. Kuu tõuseb ja valgustab linna müüre. Rüütel saatkonnaga Turu linnast võtab osa peost. Rüütel peab ennast häbematult ülal sõjamehe naise vastu, millele järgneb võitlus sõjamehe ja rüütli vahel. Sõjamehe pistavad surnuks rüüti seltsilised. Mängija jookseb kiiresti õde Kaarini juure, annab oda tema kätte ja ässitab lööma rüütlit, mis ässitamist tema täidabki. Peale seda tegu ta minestab. Võõrad, kes mängijas näevad nüüd vanasarvikut, põgenevad hirmuga. Mängija jookseb Kaarini juure ja viib tema ühes.

V pilt.

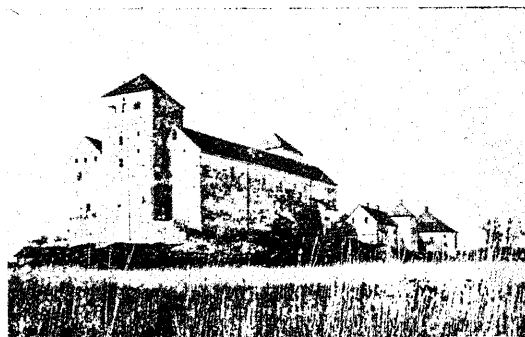
Püha Getruudi Gilde Turus.

Kodanikud eriseisusest ja ametist on kogunenud harilikule õhtu möödasaatmisele, nalja tehes ja juues.

Kirjutaja laulab:

„Mentis cordis est sera“ jne.

Sisse astuvad mängija ja õde Kaarin, kes nüüd on harjunud käima ühest lõbupaigast teise. Kõik tahavad võrgutada õde Kaarinit. Mängija võtab viiuli ja hakkab mängima. Ausad kodanikud muutu-

Turu kindlus, põhjendatud ristiusku Soomemaale tuues.

vad justkui nooreks ja siirduvad tantsima. Viimaks hakkavad nad täitsa taplema Kaarini pärast. Järgneb käsitsi taplus, mis venib nii pikale, et magister Martinus lüüakse surnuks. Tekib hirm, mis varsti muutub poolhulluks vihaks, kui seltskond näeb, et mängija ise on kurivaim. Kirjutaja viimaks julgustab ennast, astub esile ja loeb vandesõnu.

Kõik käänduvad nüüd vihaselt Kaarini poole, kes seisab kui kivistunud.

Üks käsitööline jookseb õde Kaarini poole: Sina põrgu emane! Teine: Eks see olnud tema, kes nõidus Püha Erasmuse Gildes. Kolmas: Jumala eest, tema see on.

Paljud: Tema see oli, kes saatis katku ja õnnetust linna. Tooge köied, siduge tema, pekske teda! Tuleriidale! Kiiresti!

VI pilt.

Toomkiriku turg Turus.

Pahemal pool Toomkirik, keskel Prin-kala sein ja tapmis paik. Turg on nõrgasti valgustatud, koht udu varjus. Linnas möllab katk. Inimesed käivad sidemed suu ja nina ees. Siin-seal kukub inimesi, jäävad surevatena magama.

Papid katsuvad rahustada meeltkaotanud inimesi, kandes neid ümber P. Henriku pühade jäänuste.

Koor laulab.

Tapmispaiga ligidale on püstitatud tule-riit, selle ümber on kogunenud linna kohtunikud. Timukas ootab õde Kaarinit kohale. Kaarini üle kohtuotsus loetakse ette.

Kohtunik: „Suurevõimulise, suurtsugu vürsti ja kuninga määratud kohus Turus annab teada:

Kui meie istusime selle linna ringkon-nakohtus, astus ette surnud magister Martinuse lesk ja andis teada, kuidas tema kadunud mees oli hirmsasti tapetud mitmesugu kuradi võrgutuste abil Kaarini nime-

lise hulkuja naise läbi Püha Gertruudi Gilde toas samas linnas. Sellepärast, ja et kohus on muidugi teada saanud, kuidas see naine ei ole olnud nii kui kristlises inimesel tarvis olla, vaid on pöördunud Jumalast Loojast, valesti tarvitanud tema püha nime nõidusel ja pettusel ning müü- nud hinge pimeduse vürstile, esinenud tema toiminguis ja raskesti ennast temas- se seganud ja selle läbi eksinud kõigi krist- likkude ja looduse seaduste vastu ja pattu teinud, ja kui niisugune asi on tõesti sün- dinud, mispärast kõigevägevam Jumal on lasknud tulla meie peale katku ja pahu suremisi, mida mainitud Kaarin isegi ei hakka salgama, siis saagu tema niisuguste pahategude pärast maa seaduste ja õiguse järele elust surma mõistetud ja tuleriidal põletatud.“

Kaarini ema tunneb tütre ja palub ar- mu temale. Kui õde Kaarinil tuleb astuda tuleriidale, ilmub püha Neitsi. Kõik lange- vad põlvili. Kaarini ema põgeneb tütrega.

VII pilt.

Koor laulab.

Õde Kaarin astub kirikusse ja istub hämarasse nurka. Rahvas, kes tuleb pare- malt poolt kirikusse, näib kaastundmust tundvat tema vastu ja annab talle armu- andi.

Kuuldub mess Püha Surnu kabeelist.

VIII pilt.

Lihavõtte õhtu.

Naantali kloostrikirikusse minev eestu- ba on külm. Väljas vingub ja ulub torm.

Turu toomkirik. Esimest korda ajaloos mainitud 1229.

Kirikust kuulduv nunnade laul. Madonna tõuseb aukartust äratavalt ja aeglaselt, kuulab heameelega nunnade laulu. Madon- na meel on liigutatud, kui loobub nunna- aiast. Vaatab mitu korda oodates „maa- ilma ukse“ poole. Silmab pidulikult avast aiaks. Ta võtab aeglaselt nunnariided seljast ja paneb erariideosad niisamuti aiale, kui õde Kaarin nad mitu aastat tagasi jättis. Sellepeale tõuseb valitsuseistmele ja jääb istuma—nagu esimeses pildis — madonna pildina.

Abtiss (loeb kirikus).

Võimas tuulehoog lööb ukse vastu. Õde Kaarin tuleb, kahvatu ja näost muutunud. Ta astub kiriku poole, aga kukub mines- tusse ristinaelutatud pildi juure. Nunnad (laulavad kaugemal).

Õde Kaarin mäletab ööd, mil ta andis järele sõjamehe võrgutustele ja kuidas ta sellejärele on vajunud pattu. Ehmatanult paneb tähele, te need riided, mis ta kloost- rist põgenedes jättis samale paigale, on veel säilinud. Ta võtab riieteosad üksteise järele kätte. Kõik on alles. Aeglaselt paneb ta endise nunnaülikonna selga. Saabub öö. Laul vaikib kloostrikirikus. Ristiüksed avanevad iseenesest. Sisse astub ingel.

Kaarin: „Kes sa oled?“

Ingel: „Olen Jumala ingel. Taeva valit- seja. Jumala püha Ema on teinud eespal- veid sinu eest ja olnud sinu eest nunna osas. (Kaarin vabiseb liigutusest ja nutab).

Pühi pisarad. Täna öösel on üles tõus- nud Jeesus Kristus, kes sinu pattude pärast risti löödi ja mõisteti kibedamasse piina ja surma. Tema veri puhastab sind kõigest minevikust ja tõstab sinu hinge üle taevatähtede.

(Kaarin kukub põrandale ja sureb; ingel teeb ristimärgi tema üle).

Inglite koor kõrgelt: „In nomine Domini“ („Jumala nimel“)

Ingel (tõstab silmad kõrvale): „Tema on lõpetanud maapealse rändamise ja ta hing laulab nüüd ülistust kõigi pühadega õnd- sakstegevale taevariigile, millel pole lõppu.“ (Kummardub Kaarini surnukeha üle.)

Kuid mis maast on, läheb maasse ta- gasi selle päevani, mil vabastaja ja poeg kutsub sind. Ja kui loojenev päike valgus- tab hauda, taevast ja meri muutuvad vere- karvaliseks igavesti, tuletades meele seda verd, mis sinu eest on valatud.

Lihavõtte hommik.

Lihavõtte-kellad löövad; on ülestõusmise püha. Nunnad astuvad sisse ja näevad, et

Madonna on tulnud tagasi ja õde Kaarin on öösel surnud. Kaarin kantakse kirikusse. Kandraam asetatakse pealtari juure. Päike tõuseb. Läbi altari akna-klaaside maalitud piltide tungivad päikese-kiired kirikusse ja langevad Kaarini peale.

Ülempihtija: „Sinu Issand ja lunastaja

andku sinu silmadele näha igavest valgust, igavest päeva, kus pole enam mingisugust rahutust ega kurbust. On vaid hinge rahu ja rõõm. Ilust päeva, mis kestab hommiku koidust õhtu ehani ja õhtu ehist hommiku koiduni.

Kloostrivendade koor laulab.

Suudlus Marseille's.

„Sul on õigus,“ ütles mu sõber Rutens-
tierna pärast lühikest pausi ja jäi pikkamööda
oma veiniklaasi tühjaks. „Mul oli pool aastat tagasi tõepoolest seiklus tolle daamiga, kellele kuulub see väike nimekaart.“ Üsna iseäralik naeratus — milline mõnikord mängleb kogenud meeste suunurgis — libises silmapilguks üle ta näo. Siis peitis ta valge nimekaardi jälle oma kirjatasku. „Aga, tõsi küll, ma pole oma rootslasest sõpra veel tutvustanudki. Andke andeks, madam. Lubage, et esitlen. Parun Gregor Rutens-
tierna, saatkonna sekretär Rootsi saatkonna juures Pariisis, 32-aastane, blond, sinisilmaline, bon

garçon, haruldaselt väike, sale ja peeneliik-
meline — aga sugugi mitte naiselik.“ Meie
istusime Hornbaeki võõrastemaja terrassil.
Õhtupäikese viimane veripunane paiste vir-
vendas veel väljas järvel, mis lamas sää-
l peegelsiledana. Sees saalis kõlasid veel vii-
mased ameerika jazziviisid. Nimekaart, mille
parun oli äsja peitnud kirjatasku, kandis nii-
sugust nime — Margherita Violanti, lüüriline
kunstnik. Mu sõber jutustas: „Ma kohtasin
teda esimest ja ainukest korda Marseille's.
See intensiivselt elurõõmust keev linn, need
päraniaavad ukSED ida poole on olnud ikka
üheks mu lemmikpaikadest. Ta on kindlasti

Tarvitades korinte

kulitshi ja pasha valmistamisel,

teie kindlustate omale ja
oma külalistele meeldiva
lihavõtte-laua

Nõudes korinte oma kaup-
mehelt, varustate end hea
ainega

**KREEKA
KORINDI-SYNDIKAAT**

C. Petenberg

Veinikauplus, Börsekelder

Tallinn, Pikk 17, Tel. 16-02

1849-1929

soovitab väljamaa ja kodumaa

Veine, Champagner,

„EMLO“ Cognac,

Likööre, Napsid

ainult kõrgemas headuses.

värvirikkamaid Euroopa linnu. Ja värvid, mis mul kõikjal paistsid silma võõrastemaja Continentalis, kus ma peatusin teel Konstantinoopolisse, olid veel punktiks i-le.

Minu tuba ei sarnanenud sugugi tavaliste võõrastemaja tubadega. Arvutu hulk patju diivanil ja kahes sügavas leentoolis kõige mitmekesisemais värves, kõigis võimalikes vormes, tikitud ja käega maalitud roosidega ja fantastiliste loomadega. Teenimine oli eeskujulik. Ja väikeses, äärmiselt maitsekalt sisseseatud võõrastemajasaalis kontserteeris otse virtuoosne muusikakapell, kes koosnes ühest itaalia viuldajast ja ta kolmest noorukesest tütrekesest. Et neiud ilusad olid ja et nad mängisid gitarril, mandolat ja mandoliini, on endastkimõistetav. Ja ses miljöös kohtasin ma teda! Ta istus lõunalauas, kuna väikesed muusikamehed mängisid. Kui mulle kohvi oli toodud, ilmus võõrastemaja peremees härra Pascal ja istus mu lauda, et mulle seltsiks olla. Ta küsis, kuidas mulle lõuna maitsetud. Ma vastasin kaunis hajameelse peanoogutusega — sest kogu lõunasoogi aja oli mu tähelepanu köitnud üks noor daam, kes kellegi frakis härraga istus meist natuke eemal lauas. Ja ta oli niivõrd mu tähelepanu köitnud, kas mõistate, et ma põrmugi polnud märganud, mida olin söönud — ja arvatavasti olin endast heitnud igasugu tagasihoidlikkuse, mida nõuab peen takt.

Võõrastemaja peremees naeratas, nagu oskab naeratada ainult prantslane ja ütles pilguga noorele daamile:

„Kas pole tõsi, veetlev, mis?“

Vastuvaidlematult. Ta oli võluv. Ilus kuldblond juus, põhjatud tumesinised või võib olla mustad silmad, mis mind otsekohe täiesti hüpnootiseerisid, korallpunane suu täis magusust ja pilkehimu ja pimestavvalgeid hambaid. Ta õlgadelt rippus alla lai hall nahksall ja laskis aimata ta täiuslikku kuju. Aga kõigest ilusamad olid siiski ta silmad.

Ta istus näoga minu poole ja märkas otsekohe mu imetlevaid pilke, millele ta muide vastas kaunis avameelselt. Härra Pascal kummardus mulle lähemale. „Ta on Soomest,“ sosistas ta. „Ja ta on tolle härraga, kes istub ta kõrval, abielus. Tema see on, kes nüüd konjakit rüügab. Ta nimi on Zakanos ja ta on kreeka laulja, kangelastenor. Kas pole tõsi, ta võiks meele tuletada Carusot. Aga ta on meeletult armukade, pean teile ütlema. Pange tähele, et ta ei märkaks, kuidas te üksisilmi ta naisele vaatate, muidu läheb lugu veel halvasti. Mõnikord on ta nii äritatud, et ta kisa on kuulda välja tänavale, kui ta naisega on sattunud tülli.“

„Täna,“ katkestasin teda. „See ei huvita mind põrmugi. Jutustage mulle pigemini midagi tollest veetlevast daamist.“

„Ka tema laulab,“ jatkas võõrastemaja peremees. „Ta on tulnud siia Marseille'sse, et anda kontserti. Aga ta pole nähtavasti leidnud sobivat saali. Proua Zakanos on muide väga ekstravagantne ja rafineeritumalt rietatud kui kõik teised ja et tal on temperamenti, seda näete ta suust kui ka ta kirglikkudest silmadest. Mängige oma kaardid hästi, härra parun, ja hoolitsege selle eest, et Otellol ei tekiks kahtlust, sest pole võimatu, et...“ ja ta vaikis, pigistas ühe silma kinni, laksutas häbenematult keelt. Aga mina olin sel silmapilgul liig huvitatud, et talle panna pahaks ta liig kaugele minevat sõbralikkust. Niisiis Soomest, mõtlesin ma. Kõrgemal määral imelik. Ta ei sarnanenud põrmugi soomlannadega, keda seni olin õppinud tundma. Ei tea, kas säääl ülal oli veel palju neid, kes olid nii imeilusad. Härra Pascali üllatuseks aga ütlesin, ilma daamile otsa vaatamata, üsna kõvasti järgmised laused rootsi keeles:

„Mu armuline proua! Kas te nüüd pahaks panete või mitte, aga ma palun teilt luba teile öelda, et põlen igatsusest teiega

tuttavaks saada. Kahjuks kuulsin ma, et teie abikaas on metsikult armukade. . . aga sellest hoolimata lähen ma suitsetamistuppa ja teen nagu jooksin whyskit. Kui te tahaksite mulle sääli armulikult lubada ühe kõneluse, siis teeksite mu õnnelikuks. Jumal teab kui kaua mul pole enam võimalust olnud kõnelda rootsi keelt!“

Ta vastas kiire pilguga, mis mulle ütles, et pean jääma istuma. Aga varsti pärast seda kuulsin teda oma mehele prantsuse keeles ütlevat, et ta läheb korraks eesruumi, et telefoneerida. Kaks minutit hiljem tõusin üles kõige ükskõiksemal näol ja lahkusin saalist. Väljas kohtasin teda telefoni-kapi ees ja kõnetasin teda mõne aupakliku, viisaka sõnaga. Kui ma ta pilgust nägin, et tal midagi selle vastu pole, esitlesin end temale. Kui see oli sündinud, ulatas ta mulle oma käe ja ma kiirustusin seda suudlema. Oma laulva soome murrakuga ütles ta siis:

„Pea teile küll andeks andma, silmas pidades seda, et oleme kaasmaalased. Muidu oleksin teile olnud väga pahane. Kuigi leidsin teid olevat üsna huvitava — ja päälegi meeldivad mulle väikesed mehed, arvan pea-aegu, et oleme ühepikkused. Minu nimi, jah, see on tõepoolest üsna ükskõik — mida ütleb siis nimi? Aga kunstniku nimega nimetan end Margherita Violanti — see on itaalia nimi, kas mõistate, ja see näeb plakatil häa välja. Ma annan siin mõne päeva pärast kontserdi. . . Nüüd pean minema. Mu mees on nii armukade. Võib olla mõni teine kord. Nägemiseni, parun!“

Varsti pärast seda lahkus ta ühes oma mehega ja paari teise härraga väljas ootavas autos. Ma olin vahepeäl jõudnud teada saada, et me elame ühel ja samal koridoril. Kogu õhtu jooksin ringi kui palavikus. Segasin end Marseille' tänavamõllu. Läksin kinno, lahkusin siiski etenduselt poole tunni pärast. Küllastasin üht tantsulokaali, pöörasin siiski varsti võõrastemajja tagasi ja juhtusin just kokku härra Pascaliga, kes naerma pahvatas, kui ma temalt küsisin, kas proua Zakanos-Violanti on koju tulnud. „Jajah, ta lamab juba voodis, härrased olid teatris käinud.“

Mul ei olnud rahu magamiseks. Igalpool nägin ta suuri säravaid silmi ja ma soovisin vale-Carusot südame põhjast olematuks. Ma istusin niisiis lugemistuppa ja kirjutasin leegitseva armastuskirja. Selle andsin ma liftipoisile ja lubasin talle anda 20 franki, kui ta selle kirja toimetab veel täna proua kätte ja nii, et keegi ei märka. Poiss hirvitas ja vandus, et täidab selle ülesande kümne minuti jooksul ja palus lubatud 20 franki talle juba nüüd kätte anda, millise

palve ma ka täitsin. Nüüd läksin jälle välja tänavale, meeleheitel ja pahane. Lõppeks sattusin ühte rannasuvasse oopiumi-urkasse. Alles hommikul kell viis jõudsin tagasi võõrastemajja. Sel päeval ei õnnestunud mul üldse nähagi ilusat soomlannat. Kui tulin hommikueineks alla saali, oli ta oma mehega juba välja läinud. Ja homme pidin ma juba edasi sõitma Konstantinoopolisse. Nii oli mul kasutada ainult üks õhtu. Kirja oli ta kätte saanud, seda vähemasti kinnitas liftipoiss. Aga ta ei olnud midagi öelnud, ainult naeratanud, nii seletas too.

Ma tormasin alla mere ääre, üürisin mootorpaadi ja sõitsin Château d'Ilfi, kuulsa krahv Monte Christo vangla juure. Ohku, ohku, ohku! See oli vist veel oopiumi uim, mis mul veres pesitses. Ma lubasin endale, et nüüd peab olema lollustel lõpp! Lõunat sõin tavalise laua taga. Igakord kui avanes saalikuks, käis minust tukse läbi. Ma veetsin kaks tundi igasugu asjade söömisega ilma endale aru andmata, mida ma alla neelasin. Mokka joomise ajal tuli härra Pascal ja teatas mulle naerdes, et lauljatepaar einetavat omas toas. Härra Zakanosel olnud pärastlõuna jooksul jälle armukadeduse hoog. Võivat oletada, et ta mind kahtlustab. Kõige parem olevat, kui ma end tagasi hoian. Kreeklasel olevat alati kaasas laetud revolver.

Ma kehitasin õlgu. Varsti pärast seda läksin üles oma tuppa, tühjendasin sahtlid ja kapid ja hakkasin asju kokku pakkima. Kui sellega olin valmis saanud, istusin laua taha, et kirjutada paar kirja oma Pariisi tuttavaile, heitsin siis sullepää käest, panin paberossi põlema ja vajusin diivanil olevaile patjadele. Pilkkudega jälgisin oma sigareti suitsupilvi, tellisin endale whyskit, lobisesin natuke kelnõriga, kes seda tõi, ja jälle üks jäänud toppisin piibu. Jah, see oli tõesti mugav võõrastemaja. Sinine vaip rahustas meeli. Elektriradiaatori niidid särasid punaselt ja soojendasid mõnusasti. Üks auto sõitis üle tänava. All võõrastemaja saalis hakkasid väikesed muusikakapelli neiud klimberdama oma gitarridel ja ma vajusin aegamööda sügavasse uinakusse.

Äkki kargasin püsti. Kas ei koputatud mitte mu uksele? Tõepoolest. Sääli oli keegi, kes väga ettevaatlikult otsekui sõrmetega koputas ja luba palus sisse astuda. Üks aimus läbistas mu. Tasa avasin ma ukse. Margherita seisis lävel. Ta oli lõunatualetis ja hoidis käes noodirulli futraali sees. Ta silmad põlesid niiske säruga. Järmisel silmapilgul seisis ta toas. Ma ruttasin ust kinni panema ja ilma sõna lausumata võtsin ma ta oma käte vahele. „Siin ma olen,“

sosistas ta ja ta pea vaju mu õlale. „Aga ainult pooleks minutiks. Ma tahtsin teid suudelda . . . ainus kord elus!“ Ta ulatas mulle oma imekaunid huuled ja ma sain suudluse, mis oli suurepärasem kui paradisi. Ma tõmbasin ta istuma ühte tooli, kogelesin talle kõrvu kuumi sõnu ja tahtsin teda just jälle suudelda. Akki aga peatusin, sest et ma koridoris kuulsin vägivallaga üht ust lahti murtavat. Või kostis see ainult nii, nagu oleks ta lahti murtud. Järgnes kisa ja sõim. Kiired sammud. Heledad vilesignaalid. Ümbervisatud tooli kolin, kisa ja kära ja siis . . . revolvripauk.

Margherita tõusis üles, ta oli surnukahvatu. „Jumala pärast, mis see on?“ sosistasin ärevalt.

„Vait! Ei ühtki sõna,“ vastas ta mu kõrva juures. „See on politsei, kes tuli Theodorost vangistama. Nad... nad... nad arvavad, et ta on petis.“

Jälle kõlas pauk otse mu ukse juures. Keegi naine kiljatas heledasti ja ma kuulsin hulka inimesi trepist alla tormavat. Ma ruttasin akna juure ja nägin härra Zakanost revolver käes üle tänava kihutavat. Tema kannul kolm politseinikku. Zakanos tõstis revolveri nende poole, tuli, pauk — üks politseinikest lamas oma veres. . . Kreeklane aga kadus kottpimedasse põiktänavasse. . .

Ma tahtsin end just ümber pöörda, sääl sain tugeva hoobi kuklasse, nägin musti ringe silmade ees, haarasin mõlemate kätega õhku, vaarusin tagasi. . . ja kaotasin meelemärguse. . .

Mu sõber, saatkonna sekretär, peatus oma jutustuses. Ma täitsin selle vahe sees klaasid. Me jõime vaikides. Mul oli alul soov

teha mõni skeptiline äremärkus, aga ta näoildest nägin ma, et ta oli rääkinud tõtt. See pärast laususin ainult kaks lühikest sõna: „Ja siis?“ Parun Gregor äigas käega üle otsa esise.

„Kui tulin jälle meelemärgusele,“ jutustas ta edasi, „paistis päike aknast sisse. Padjad särasid oma kirjudes värvides, radiaator kuumas ja alt võorastemaja saalist kõlas muusika. Pidi niisiis olema kella ühe ajal lõunal, sest itaallannad ja nende isa mängisid ka eine ajal.“

Ja nüüd. . . nüüd tuleb kõige kummalisem kogu loos. Ma lamasin — — lahti riidetatult oma voodis — — aga mulle oli selga pandud kõige peenemast siidist daamisärk. Toolil voodi ees lebasid proua Zakanose riided, hoolikalt kokku pandud. Ta ise oli jäljetult kadunud, aga peale selle puudus veel midagi muud: üks mu päevasärk, kõva krae, aluspesu, mu kingad ja ülikond, mida ma eelmisel õhtul olin kannud, siis veel mu reisi-mantel ja sinna juure kuuluv rohekas kaap. Selle vastu seisid mu paberid, mu raha ja kuld kell puutumatuks öölauale. Ja säält leidsin ma ka nimekaardi, niisuguse nagu mul taskest kukkus ja mida sa juba nägid.“

„Ah, tont võtaks,“ pääses mul suust. „See on alles elamus! Aga mis ütles siis politsei?“

„Politsei?“

„Noh, kui sa talle sellest teatasid...“

„Ma ei teatanud sellest muidugi mõista sõnagi,“ vastas parun Rutenstierna ja pani paberossi hoolikalt põlema. „Miks, pagan võtaks, pidin ma seda tegema! Naist, kes nii oskab suudelda nagu tema, ei anta ometi üles. Terviseks!“

Minu sõber.

Ühel sügispäeval, kui vahtralehed nagu kuld päikese käes särasid, nägin ma Elset esimest korda ja esimesest silmapilgust peale võitis ta mu südame oma heleda lõbusa naeruga ja oma painduvusega.

Oh, Else! Kui sind meelde tuletan, on mul, nagu kuuleksin pehmet tuuleõhku üle põldude heljuvat.

Kui Else mu juurde tuli, ilmus temaga ühes ka noorus, õnn ja valgus mu tupp. Kuni pealelõunani töötas ta ühes kontoris. Siis tuli ta, ja sageli tõi ta lilli kaasa, enamasti ikka kollaseid roose, milliseid ta otse jumaldas. Ta oleks võinud isegi kõik oma

raha nende lillede eest anda, sest tal ei olnud selget ettekujutust raha väärtusest.

Lilled olid tema nõrk külg, ja kõik mu manitsused raha mitte pillata ei annud mingisuguseid tagajärgi. Ta vaatas mulle oma lapsesilmadega vaikides otsa, ja kui ma oma manitsuse olin lõpetanud, teadsin, et ta sõnagi sellest ei olnud kuulnud. Juhtus ta tänaval mõnda ilusat last nägema, siis oli ta meeletu oma õrnustega, kogu ta olemuses oli nii palju emalikkust, et see mind otse üllatas.

Harilikult aga oli ta nagu laps: järelemõtlematu kõiges mis ta tegi, ikka ainult tundmuste järele käies. Ta ei osanud tuleviku

peale mõelda, vaid elas ainult olevikule.

Ilmaski ei varjanud ta minu eest omi mõtteid. Jalutasime meie seltsis ja kohtasime mõnda meest, kes talle meeldis, ütles ta lihtsalt: „See mees oli õige huvitav. Kas sa ei leia seda?“ Ta ütles seda ikka nii avameelselt, et see sugugi mind ei haavanud. Ma imestas ainult, kui ta seda ütles, sest ma ei suutnud kuidagi tema maitsest aru saada.

Need näod, mis temale meeldisid, ka naiste omad, olid nürid ja vaimutud, sageli isegi toored, nii et ma tihti temalt pidin küsima: „Sarnanen siis mina ka neile?“

„Ei,“ ütles ta siis ja surus enda minu vastu, „see on ju kena, et sina mitte sarnane ei ole.“

Else oli terviselt õige nõrk, iseäranis tema süda ei olnud mitte korras.

See viimane asjaolu valmistas mulle palju muret, sest ma teadsin, ta tantsis liig palju. Aga ta tantsis nii suure innuga, et otse võimatu oli talle seda keelata.

Ühel kevadõhtul istusime heade sõprade seltsis pidusaalis. Olime just enne seda pika jalutuskäigu teinud. Else oli ülemeelikult lõbus; aga ta oli kahvatum kui harilikult. Tal oli paar kollast roosi rinnal, millede lõhna ta aegajalt sisse hingas. Ta tantsis taltsutamult, meeletult. Ma nägin teda liikuvat tantsijate seas, ta oli ilusam kui kõik teised. Korraga nägin teda nõrkevat, vankuvat ja maha langevat. Kargasin üles ja ruttasin tema juurde, haarasin ta sülle ja kandsin kõrvalruumi. Ta oli meelemärkuseta ja kahvatu nagu surnu. Kastsin ta nägu külma veega, see mõjus, ta tuli meelemärkusele.

Kui ta silmad avas, vaatas ta mu peale ja sosistas: „Olen liig palju tantsinud. . . Ära ole kuri,“ siis sulges ta jälle silmad.

Kuidas võisin olla talle kuri? Isegi sel õhtul ei suutnud seda, kui ta mulle kõige suuremat valu valmistas. Iialgi ei ole ma suutnud olla talle vihane.

OMEGA

TÄPSEM KELL.

Kellad üleilma tuntud Schweitsi vabrikut. nagu: Omega, Borel, Grisel jt.

samuti igasugu asju paremast Belgia ja Böhmi kristallist, väärtasju, hõbe- ja kuldasju.

Kellade, hõbe- ja kuldasj. parandus.

O.-ü. J. RUBIN

Tallinn, Viru tän. 17. Asut. 1880

Ta tuli ühel pealelõunal, roosid käes nagu harilikult. Ainult veidi tõsisem näis ta mulle kui harilikult.

Kui loojeneva päikese punakas kuma läbi eesriiete tuppa paistis, istusime akna all ja vaatasime üle katuste kiiresti tumenevaid pilvi. Kui ma siis Else silmi vaatasin, leidsin, et neis oli midagi uut, midagi mis ma ei tunnud. Meie vaikusime kaua. Viimaks ütles ta, ilma et mulle otsa oleks vaadanud.

„Tead sa, et peame lahkuma?“

Tundsin pistet rinnas ja pea läks uimaseks. Kuid sundisin end rahule ja küsisin:

„Kuidas sa seda arvad?“

„Armastan teist. Kas oled sellepärast minule kuri?“

„Ei,“ ütlesin, „sul on ju õigus teha mis heaks arvad.“

Vaikusime mõlemad. Viimaks ütles Else:

„Ma kirjutan sulle tihti. Kas tohin?“

„Muidugi,“ vastasin ma ja sundisin end naeratusle. „Mul on hea meel, kui kirjutad.“

„Tule, lähme parki jalutama,“ ütles Else, „õhtul on nii ilus puude all. Kas tuled?“

Ta tõusis üles. Aitasin teda riietumisel, — viimast korda. Ta pani kübara pähe, sidusin talle viimast korda loori ette.

EESTI KAUB.-TÖÖST. A.-S.

„D. MIRVITZ ja POJAD“

Tartu

Raatusel t. 6, tel. 3-83.

Tallinn

S. Tartu mnt. 13, tel. 26-81.

Portselaan,

Kristall,

Fajans,

Klaas,

Email,

Suurim

Aluminium,

Alpakka,

Nikkel,

Teras,

llu,

Lambi

maja-, köögi- ja valgustustarvete äri Eestis.

Läksime parki. Ta surus end mu vastu nagu varemgi. Hoidusin tulevikust rääkimast. Takistada ma teda ei võinud. Aga veel ei suutnud ma selle mõttega harjuda, et temata pean elama.

Astusime kohvikusse. Kui kohvikust lahkusime, põlesid väljas juba tuled.

„Nüüd lahkun sinust,“ ütles Else ja vaatas mulle kätt andes kõrvale.

„Ela hästi, Else,“ ütlesin ma.

Ta tahtis veel midagi ütelda. Korruga tundsin, et ma kauem enese üle valitseda ei suuda, ning eemaldusin kiiresti.

* * *

Aegajalt saabusid kaardid tervitustega. Siis jäid ka need ära, ma ei kuulnud temast enam midagi. Mu elu läks oma rada ka temata; aga unustada ei suutnud ma teda.

Sageli mõtlesin ta hõljuvale kõnnakule, ta kergemeelsusele, ta naerule.

Ühel talvisel päeval, enne jõulu, kui valged lumehelbed taevast liuglesid, nägin teda ootamatult jälle. Tal oli väsinud, kahvatu ilme ja veidi hooletusse jäetud välimus, mis mind kõige rohkem imestama pani.

Kui ma meest nägin, kelle käekõrval ta kõndis, kohkusin. See oli, nagu ma olin kartnud, üks neist nüridest, toorestest nägu-

dest, millede vastu tema, minu meelepahaks, juba varemgi huvi tundis. Siis seda inimest armastas ta? Vaatasin talle kaua järele, ilma et ta mind oleks näinud. Önne ei olnud ta vististi leidnud.

* * *

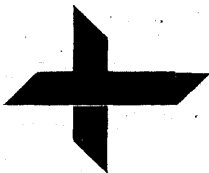
Jälle ei näinud ma teda kaua. Aga mul oli tundmus, et ta mulle ühel päeval siiski kirjutab, ühe õnnetu kirja, kuid see tundmus pettis mind nähtavasti.

Siis korraga saabus kiri. Kuid mitte temalt, vaid tema kaasüüriliselt, ühest viletsamast linnajaost. Ta teatas mulle, et Else raskesti haige on ja tihti minust kõneleb; preili rõõmustaks väga, kui ma teda kord külastaks, sest keegi ei tulevat teda vaatama.

Ma läksin, — ja leidsin ta kõige suuremas viletsuses. See oli vilets tuba, kuhu mind juhutati. Seal lamas Else määrdinud asemel, kõhnaks jäänud, väsinult leegitsevate silmadega. Kui ta mind nägi tulevat, lendas rõõmuhelk üle ta näo; ta sirutas mulle käe ja naeratas.

Siis jutustas ta. See teine oli ta maha jätnud; just siis kui ta emaks oli saamas, mida ta enesele alati nii südamest soovis. Ühes sellega oli ka tema süda nõrgemaks jäänud, milleks iseäranis sagedased tülid selle teisega

O-ü. »Alko« Viljandis

*Veinid, vahuveinid, liköörid ja napsid
kõige kõrgemate auhindadega
näitustel ja Näitusmessil 1925 aastal
»Grand Prix'iga« kroonitud.*

*I järgu joogid kõikides sellekohastes
kauplustes ja restoraanides saadaval.*

*Kauplus: **Viljandis, Tartu tänav nr. 7.** ~ Telefon 39.*

*Dabrik ja pealadu: **Viljandis, Lossi f. 34.** ~ Telefon 23.*

*Ladu ja kauplus: **Tallinnas, S. Karja tänav nr. 20-8.***

*A/S. K/m. »**Estika**«. ~ Telefon 12-67.*

kaasa mõjusid, keda ta siiski nii meeletult armastas. Ta on teenistuse pidanud jätkma ja elab nüüd siin ühe südamega naise juures, kes alati tusane on, teda viletsa söögiga toidab ja ennast tema kaudu rikastada tahab. Nüüd on ta niikaugemale jõudnud, et enam maksta ei suuda. Ta on kõigist maha jäetud, on nii haige ja usub, et ta peagi sureb.

Ta nuttis.

Püüdsin teda rahustada, talle töötades, et ta viletsatest oludest päästan ja talle arstiabi muretsen. Küll siis juba kõik jälle heaks muutub.

Tema tänulik meel liigutas mind.

„Ja muidugi,“ ütles ta, „nüüd usun ma ja kindlasti, et terveks saan, tahan end kõige, kõuga selleks sundida. Ja kui siis terve olen näen jälle seda meest, kelle päralt minu süda on, ning kui ta leiab, et ilus olen, hakkab ta mind jälle armastama. — —

See mõte oli kõigi ta lootuste tipp, ta oli sellest nii võlutud.

„Kas sa siis iial ei suuda teda unustada?“ küsisin ma.

„Ei,“ kostis ta õnneliku läikega silmis. „Ma tean küll, et ta halvem on kui ükski teine, aga minule on ta kõige armsam ja kõige ilusam maailmas.“

Lasin ta puhtasse tuppa viia, saatsin haigetalitaja, ning arst külastas teda igapäev.

Arst teatas mulle juba alul, et ta tingimata sureb, sest haigus on juba liig kaugemale läinud.

Ta ei paranenudki enam. Küll lootis ta veel ikka, et terveks saab. Aga päevast päeva oli märgata, kuidas jõud kahanes.

Kord, kui ta väga nõrk oli, avaldas ta mulle paluva häälega ühe soovi, mida täita mul mitte kerge ei olnud. Ta palus mind mehe juurde minna, keda ta armastab, ja teda paluda, et ta veel kord sinna tuleks, ta igatsus tema järele olevat nii suur, et ta seda alla suruda ei suuda; ja pealegi olevat tal see kindel usk, et ta siis palju kiiremini paraneb, kui teda on näinud.

Läksin mehe juurde ja leidsin eest kõige toorema iseloomu, keda elus olen kohanud. Ta andis mulle töötuse, et järgmisel päeval teatud tunnil Elset külastab.

Qlin samal ajal ka seal. Else korraldas jõuetute kätega juukseid, punetas ärevusest ja ootas teda, nagu ootab pruut peigmeest.

Kui uksekell helises, avasin ma ja saatsin tulija haige juurde. Ise aga jäin eesruumi ootama.

Kuulsin tasast hõiset tema sisseastumisel. Umbes viie minuti pärast tuli ta jälle välja, sammus kiirelt minust mööda ja läks.

Läksin Else juurde. Ta lamas silmad seinapoole ja nuttis. Astusin akna ette ja vaata-

A.S. TARTU PÄRMIVABRIKU

VESIRAVILA

Tartus, Pikk t. nr. 62, kõnetr. 34.

Dir. prof. dr. med. **L. Puusepp**

Pärmivedeliku-, söehappe- ja teised arstlised vannid.

Ravitsemine elektriga ja valgusega.

Massaash, duschid j. n. e.

— — —

Ravitsetakse reumatismust, närvi- põletikku ja närvivalusid, ainete vahetuse haigust, naiste j.t. haigusi

— — —

Asutus on avatud kella 12 h. — 8 õ.

Arsti vastuvõtmine „ 12 h. — 5 õ.

sin liikumist suurlinna tänaval. Siis kuulsin, et Else end liigutas, astusin tema juurde ja haarasin ta käe. Ta nuttis veel kaua, ilma sõna rääkimata, pead patjadesse peites, kuni magama uinus.

Kolm päeva hiljem, see oli just lihavõtte hommikul, oli ta tervis nii halb, et mulle järele tuldi. Arst oli juba seal. Ta andis mulle märku, et lõpp läheneb. Istusin ta voodi servale ja vaatasin ta suurtesse rahutult põlevatesse silmadesse. Ta oli haruldaselt rahutu, nagu aimaks ta, mis tulema peab.

Küsisin temalt, kas tal veel mõnda soovi oleks. Ta raputas eitavalt pead. Kas ta veel kedagi näha sooviks, kes talle armas on, üht sõpra või sõbrannat?

„Ei, iialgi enam,“ sosistas ta.

Siis ütles ta veel midagi, millest ma aru ei saanud. Kaks tundi hiljem suri ta meele-märkusele tulemata.

Kaks korda aastas käin tema kalmul, maikuus ja sügisel. Mais kuulen seal ööbiku laulu, ning sügisel näen lehti pärnadelt langetavat; näen viimast kollast roosiõit Else kalmul närtsivat ja mälestan seda kauget oktoobripäeva, mil teda esimest korda nägin, naervat, valges kleidis.

Tema kalmukivil on ainus sõna „Else“ suurte kuldtähtedega.

Isand Melonpea.

Jullo Baghy.

Üks lihtsamaid kujusid oli isand Melonpea. Nimi, mille sõbrad talle pilkeks kinkisid, sundis ametlikku nime ikka enam ja enam unustama. Ainult harva tuletati talle meele, et kahekümnekuue aasta eest oli ta ristitud Kasimir Georg Preckona. Pealesunnitud nime ta kandis sama vaikse kannatusega nagu igapäise elu koormatki.

Ta oli vähese palgaga kirjutaja maakonnaülema juures. (Oh, härra maakonnaülem on tõesti kõrgest soost isik! Tal on tõld kahe paari puristavate hobustega ja ta võib laenata härra krahvi automobiiligi ajutisteks lõbusõiteks). Isand Melonpea — nüüdsest peale nimetame teda nõnda — oli väheütleva väheldase kasvuga. Ta omas ümmarguse püगतud pea, väikese terava nina, mis alati punane ja higistav, tahmmustad ja väljenditavahetpidamata pilgutavad silmad; ebasümeetrilised näojooned, mis korraldatud looduse tujuka käega, andsid ta näole koomiliselt tõsise ilme. Ta oli lihtsam, tähtsusetum kui ta tõeliselt oli.

Elu sünnitas ta naiivses hinges kolm

soovi. Alul mitteteadlik olles nendes, ent lõpul ta unelmad muutusid unistusteks ja vähehaaval unistused realiseerusid teostatavate soovidenä. Tagasihoidliku inimese kolm vähenõudlikku soovi: amet, et kindlustada oma olemasolu; hääsüdamlik abikaasa, et jagada muresid, ja lõpuks naeratav laps, et anda õnnelikke minuteid töö hallides tundides.

Iseenesestki mõista kõik oleneb saatusest. (Oh saatus, kui palju nõutakse sinult!)

Ta oli armunud, aga ajutise ametniku kohaselt. Ta armastatu oli teenijaks ta majaperenaise juures. Tüdruk punaste kätega ja marraskil küünarnukkidega, kes äratas teda igapäev suure müraga, tuues kaks saia ja pooleliitrilise potikese piima hommikueineks. Tüdruk hoolitses ta viletsa kambri eest, mida Melonpea nimetas täie rahuga „minu tuba“.

Mõnikord, kui maja „tuhkatriinu“ osavasti luuda tarvitas, istus Melonpea ainsamas tugi-toolis, mille vedrud juba ammu läbi torkinud riide, ja kui tüdruk häbelikult langetas omad silmad, et vargselt vaadata kambrihärarat, vastas viimane alati hääsüdamlikult pelgliku

Pühade munad kiluta, on sama kui supp soolata.

Perenaised!

muretsege pühadeks

E. T. K.

toosi- ja ämbrikilusid

ning

E. T. K. sprotte.

E. T. K. kaubad on oma headuse poolest leidnud täieliku poolehoiu tarvitajaskonnas.

Eesti Tarvitajate Keskühisus

Tallinn, Lai tän. 39/41

naeratusena. Kord ta läks isegi väga julgeks. Varastas suudluse, vaevalt tuntava! Ta armastus oli reeglipärane: alul naeratus ja siis suudlus. Suudlused kordusid tihemini, aga varastatud need enam juba ei olnud. (Reeglipärane on ju, et esimene suudlus varastatakse.)

Mida jutustada nende armastusest? See oli lihtne, ikkakorduv igatühe armastuselugu, sest kord... ilusal sügiseisel õhtul... ah, ei taha kõnelda sellest.

Õeldakse, et nüüdsel ajal ei sünni imesid. Suur eksitus.

Ühel hommikul häätegev surm sulges vaikselt vananenud „aktiussi“ laud. Vabanevad koha omandas meie kangelane Kasimir Georg Precko, tänu maakonnaülema häätahtlikkusele. (Näel Tihti on kasulik alandliku kummardusega tervitada ülemaid.)

Sel viisil saatus täitis ta esimese soovi.

Uus olukord tõi muutuse ametivendade ülalpidamises. Nad ei julgenud teda enam nimetada Melonpeaks. Ta isegi muutus teistsuguseks. Juuksed lasi kasvada nii pikaks, mis võimaldasid moodsa soengu ja piinliku hoolega püüdis teha elegantseid kaelasidemeid mitmevärvilistest paeltest. Toredusti lubas endale. Tellis kaks uut ülikonda. (Üks olgu pühapäevadeks ja teine kontoris, et alal hoida ametlikku väarikust!) Ühes

tekkinud olukorraga muutus ta rahutumaks töös ja julgemaks unistuses.

Ta mõtles abiellumisest. Mitu korda tuletas meele tüdrukut punaste kätega ja maraskil küünarnukkidega ja tema fantaasia rändas ikka enam ja enam kaugemale. Nägi isegi, et laps ratsutab ta põlvedel ja see väikene, ilusate käekestega, keerutab tema vurre...

Omandades uue ameti, üüris omale ka uue korteri. Ning ainult harva ta kohtas oma tagasihoidlikku ideaali — tüdrukut punaste kätega. (Ja - ja! Vana tõde, et amet annab palju tööd, iseäranis, kui armastatu ei vasta enam uuele olukorrale.) Õigust öelda viletsa palgaga kirjutaja armastusesuhed ei meeldinud enam härra „ametnikule“.

Aga saatus tuli parajal ajal (ta tuleb ikka parajal ajal) ja viis teda lõbustusele vanal aastal. Seal tutvunes ta kooliõpetajaga, kes oli sel ajal teenistusest. See oli hallisilmaline, madala otsmiku ja laia suuga neiu. Kohe oli näha, et „kott leidis oma lapi.“

Ta vaatas hoolikalt sagedate pilgutustega valge käe õrnu kontuure. (Jumala eest, neiu olid tõesti väga ilusad käekesed. Niisugused käed olid ainult maakonna ülema austatud proual. Jumal hoolitsegu nende mõlema terve eest.) Joobudes neiu pomadiseeritud

Tahate Teie oma raha paigutada
kindlasse kohta, siis ostke

Luther'i mööblit!

Meie mööbli ostmine ei ole mitte kulu, vaid sisseseadesse paigutatud kapital, sest Teie ei omanda mitte hooaja artikleid, vaid asju, mida Teie oma eluaeg tarvitate ja mis Teile kestvalt rõõmu valmistavad. Maitserikkalt ja mugavalt sisseseatud kodu on kultuurilise edu tunnusmärk.

Meie mööbel erineb kõrgeväärtusliku töö
ja materjali headuse poolest.

A-S. A. M. Luther

Müügikoht Tallinnas: Vana Posti t. nr. 9. Kõnetraat 6-16.

õlevärvi juuste lõhnast ta hinges tumenes punasekäänelise, siledajuukselise ideaali pilt.

Ta hakkas kõnelema. Kõneles omast ametist, uuest palgakõrgendusest, uuest kirjutajast, kes on väga jultunud. Kord julges see temale meele tuletada, et mitte kaua aega tagasi, härra Kasimir Georg Precko oli veel kirjutaja ja teda nimetati isand Melonpeaks. Milline häbematus! (Aga mis teha? Uus kirjutaja on maakonnaülema vennapoeg. Ah, kui ta ei peaks kõrgeväärtuslikuks sõprust tema ja härra maakonnaülema vahel, siis ta karistaks valjult seda vallutat järelemõtlematut noormeest.)

Ta kõneles ja kõneles kuni lõpuks otsustas ja . . . tegi abiellumise ettepaneku neiuale.

See vähe imestanult, vähe üllatatult ootamata pealetungist (Jumal andku niisugust pealetormamist igale neiuale!), vähe punastades andis vastuse: Jah!

Varsti peeti pulmapidu intiimses perekondlikus ringis. Isand Melonpea — andestage, — ma peaaegu unustasin, et ta on juba ametnik — härra Kasimir Georg Precko nagu ujus õnnemeres.

Eeslinna kvartaalis kandis teisele härrale igal hommikul kahte saia ja pooleliitritilist potikest piima — teenija punaste kätega ja marraskil küünarnukkidega, ja . . . valatud pisaraist punetavate silmadega.

Näis, et saatus täitis ainult pooleldi meie kangelase soove (kannatamatuile inimesile näib kõik poolikult tehtuna), sest tema hellitatuim soov ei teostunud. Kodust vaikust ei katkestanud naer lapse huulilt.

Kõik on korras. Tagasihoidlik rahuldus, leplik koosolemine iseloomustasid nende perekonnaelu. Ka majanduslik seisukord paranes, sest ka abikaasa sai koha algkooli.

Kõige peale vaatamata pesitses hinges salajane valu, mis piinas teda lakkamatult. Sageli viitis pikki tunde kurvameelsuses. Aimamata härm löikas kortsud ta otsmikule, ja kui räägiti ta juuresolekul lastest, kohe tõmbus ta silmile pisarate loor — mingisugune imeline meeleliigutus. Mitte üks kord ei juhtunud, et jalutades tänaval ta peatas möödaminevat last. Kurva naeratusega süvenes süüta silmade vaatlemise ja pistis tillukestesse kättesse mõned krossid maiustuste jaoks. Ning pärast, nagu põgenedes tagaajava mõtte eest, eksis sihitult tänaval.

Möödus neli aastat. Kord tinavärvi novembrikuu päeval peale lõunat, tagasi tulles omast kontorist, oli ta ebaharilikult lõbus. Kaisutas ja suudles oma naist sama õrnalt

Likööri- ja Napsivabrik Tallinna Viinavabrik

(Revaler Spritfabrik)

ühes parfümeeria- ja kosmeetikaosakonnaga.

Kuldauraha Pariisi näitusel.

- I. ERIALA: Crème de Mandarine, Kümmel, Pomerants, Vene vodka, Brandy jne.
- II. ERIALA: Eau de Cologne—triple double, Eau de Cologne aux fleurs ja hamba— — pasta Sanadont jne. — —

Kõiksugu **napsid, liköörid** ja **nalivkad** on saadaval kõikides suuremates kauplustes ja restoraanides ning suurel arvul vabr. laos.

Merepuiestee nr. 15, Tallinn

Kõnetraat 24-26

nagu nende abielu esimestel päevadel. Naine vaatas teda imestusega.

Ta istus laua ääre, et juua kohvi. Sage-date pilgutustega naeratas vallatult oma naisele. Ta vaade oli õrn, kallistav, mõistmist otsiv, ent naine ei võinud aimata selle tähendust.

„Imelik tuju on sul täna,“ tähendas naine.

Vastuse asemel kargas mees üles ja surudes enda vastu naist, suudles ja suudles teda.

„Noh, mida sa tahad?“

Momendiks sattus küsitav piinlikku seisukorda ja laskus tagasi toolile.

Vaikus.

Korraga, nagu pahvatades, hüüdis mees. Naine ehmus, peaaegu pillates tassi.

„Mis sa arvaksid?“ — algas mees liialdatud iseteadvusega.

„Millest?“

„Kui Jumal kingiks meile lapse . . . armsa, kähärjuukselise . . .“

„Noh vaata! Jälle põimid sa unistust, mis lõpeb alati kibeda ja asjata etteheitel!“

„Eil Mitte kunagi! See on minu ainukene unistus ja ta peab, jah, jah, peab teostuma. Noh, armas naine, minu kallis, mis sa arvaksid, kui see tõesti täide läheks?“

„Sa tead ju minu arvamist. Ka mina armastan lapsi väga, aga sa tead, et see õn

meil võimatu . . . võimatu . . . Mis teha?
Oh, kui õnnetu ma olen! Oh kui . . .“

Ja naise silmad täitusid pisarast.

„Aga võib olla! — lohutas mees teda võiduröömsa veendumusega.

See vastus üllatas naist. Tahtmatult vaates mehe nägu, mille ilme hiilgas rõõmust. Püüdis aimata mõtet, mis veel peitus tema mehe naiivselt unistavas peas.

Äkilise vaikuse ja oma naise uuriva pilgu pärast kaotades julgust, muutis mees tooni tasasemaks, vähem vaimustavamaks.

„Tõesti . . . Sul on õigus . . . Aga kui see siiski võiks juhtuda. Armas naine, minu kallis, minu armastatu . . . Mina pole veel midagi palunud sinult . . . eks ole? Noh hää! Ma palusin sind sigari ja mõne tühja asja pärast, aga . . . aga, naine, sa tead ju, et laps ei ole sigar ega mõni tühi asi . . . eks ole? Laps on midagi muud, midagi rohkem. Ta on eluesmärk, midagi pühamaid elus . . . eks ole? Ta on perekonnaelu naeratav õnn ja mitte sigar ega mingisugune teine tühi asi . . . eks ole?“

„Aga mida ma peaksin tegema? Ma olen nii õnnetu, nähes sind kannatamas selle teostamata unistuse pärast . . . Sa tead ju, et ma annaksin häämeelega oma elu sinu eest . . .“ — hädaldas naine ja pisarad veeresid tema palgeil.

„Kuule mind, armas naine! Kuule ainult mind! . . .“ — mehe silmad läikisid ilmuvaist pisarast. — „Sa tead ju, et laps on õige varandus . . . et ta on naeratav . . .“

„ . . . perekonnaelu õnn,“ lõpetas naine lause vähe kannatamatult. — „Väga hästi ma tean, väga hästi, aga mida pean ma tegema? Mida pean ma tegema? Mida sa soovid minult?“

„Võtame kasulapse!“

Minutiline vaikus. Isesuguste mõtetega nad vaatasid teineteist.

„Võtame ühe kasulapse!“ — kordas mees peaaegu nuttes. — „Ma tean, et „Leitud Laste Varjupaigast“ meie võime saada ühe . . . Mina . . .“

Naine vaatas uurivalt mehe silmadesse. Mehel oli piinlik, kuid ta jätkas südilt:

„Seal on palju vaeseid lapsi, abituid ja oma vanemaist mahajäetuid . . . Naine, minu armas, ma palun, võtame nendest ühe kasulapseks . . . võtame ühel!“

Laskudes lapsena naise ette põlvili, haaras oma suurtesse kättesse naise väikesed sõrmed, külvates neid suudlustega. Ühes suudlustega tekkisid pisarad ta silmi ja ka naine ei suutnud hoiduda pisarast.

Naine silitas mehe käharaid juukseid olles nõus naiseliku nõrkusega.

„Võtame ühe kasulapse. . . Võtame. . .“

Järgmine päev oli neile peopäevaks. Juba vara hommikul harjas mees hoolega pühapäevase ülikonna ja ta abikaasa riietus armsaimasse kostüümi. Ta vaatas iga minut käekella osutit, avaldades kahtlust selle täpsuses. Lõpuks saabus õige aeg, et külastada „Leitud Laste Varjupaiga“ direktorit.

Nad läksid. Teel ostis mees kauplusest liikuvate silmadega nukukese.

Direktor võttis neid vastu lahkelt, olles teenistusvalmis. See asi oli väga kerge, nagu ettevalmistatud, mida võidi tähele panna isand Melonpea ilmast, liig kohtlane selleks, et olla hää näitleja.

Direktor juhtis neid kahe- ja kolmeaastaste laste suurde tuppa. Laste nutmine ja kilkav naermine oli võluvaim muusika meie kangelasele. Ta silmad hiilgasid rõõmust ja nagu otsides kedagi eksis ta pilk rahuult ringi. Ta vaade peatus lõpuks toa kaugemas nurgas. Tüdrukukene, vaevalt kolmeaastane, mängis seal nukuga.

Joostes lapse juure, haarates lapse mõlema käega surus mees teda rinnale ning suudles teda õrna kirega. Laps naeratas ära tundes, põimides käekese talle ümber kaela. Oma peenete sõrmedega ajas segi tema vurrud ja hoolega korraldatud soengu.

„Vaata! Vaata!“ — ta näitas last oma naisele. — Kui ilus ta on! Kui armsasti ta naeratab! Vaata, armas naine, seda süütut naeratust! Kas sa oled näinud kunagi ilusamat? Ja neid säravaid silmi! Teemandid . . . päris teemandid! Vaata, armas naine, vaata kui väikesed peopesad, kirspunased huuled, lumivalge otsmik! . . . Naine kallis! Ta on väga ilus lapsukene . . . eks ole?

„Jah! Kaunis, aga . . .“ ja ta sosistas oma mehele — „kas sa ei näe, et väikene on vigane? Ta on küürakas!“

Kattes lapse selja oma laia käega, hiilgasid mehe silmis valupisarad.

„Ei! Ei! Tõesti mitte! Tal ei ole küüru. Ta ei ole vigane! Ära ütle, armas naine, ära ütle seda!“

Et peita oma meelevapustust, pööras mees oma tähelepanu lapsele, kõneledes temaga ruttu, naljatades.

„Vaata, väikene! Mis ma tõin sulle. Noh mida? . . . Nukukese. Päris nukukese. Uue nukukese liikuvate silmadega . . . Vaata! Vaata nüüd! Näe nuku magab . . . näe nuku ärkab . . . nüüd uuesti ta magab . . . ja nüüd jälle ärkab . . .“

Laps haaras nuku ja suudles tema halvasti värvitud põski.

„Mina armastan nukukest!“ sidistas ta surudes nukukest tugevasti enda vastu.

„Naine! Naine! Kas sa kuuled?“ tungis esile rõõm mehe südamest vaimustava karjatusega. „Ta ütles „armastan nukukest!“ Minu armas naine, kas sa oled kuulnud kunagi südantliigutavamast häält? Armas naine, võtame ta kasulapseks . . . võtame ta kasulapseks! Minu naine, . . . minu väikene naine . . .

Naine vaatas mehele otsa. Arusaamine ja lõpmata kaastunne soojendasid ta hinge. Vaadates teravalt, aga õrnalt mehe silmi, nägi neis isaarmastuse lootusetut võitlust. Eneselegi teadmatult mispärast, aga ta tundis liigutavat sümpaatiat väikesele vaeslapsesele ja sirutas lapsele peaaegu tahtmatult omad käed.

Naine võttis lapse mehe käest ja suudles teda kaua . . . kaua.

„Väikene, ütle minule „ema“! Noh ütle, kallis, „e . . . ma!“

Laps kordas ebakindla häälega, mitteteadlik sõna tähenduses.

„Ema . . .“

Isand Melonpea, kummardudes oma naise käe kohal, suudles seda tänuga. Vastuseks oli õrn etteheiteta naeratus.

— — — — —
Kes teab? Võib olla, et sel momendil teises ilmas punaste kätega js marraskil küünarnukkidega neuu hing palus jumalalt õnnistust nendele.

Esperanto keelest

E. L.

Kolm pilku peeglisse.

Jaapani jutuke.

Üks isa elas maa üksilduses oma täiskasvanud pojaga. Nad olid väga õnnelikud kahekesi ja uskusid, et nad ei vaja kellegi kolmanda seltsi.

Isa ja poeg olid väga teineteise sarnased nii näolt kui ka kogult, ja nad olid väga kiindunud teineteise ja neid nähti pea alati üheskoos. Poeg oli juba jõudnud parimaisse meheaastaisse, aga ta oli siiski nii rahul ja õnnelik oma vana isaga, et ta ei mõelnud kunagi naisevõtmisele. Ühel päeval ütles aga isa talle: „Olen järele mõelnud, mu poeg, et sul on aeg abielluda; selleks on tõepoolest ülim aeg, siiski oleme me nii õnnelikud ja saame nii hästi läbi, et ma ei tahtnud rutata võõra inimese majja toomisega.“ „Ma olen rahul meie praeguse eluga, mu isa,“ vastas poeg, „ma ei armasta kedagi kunagi pooltki niipalju, kui ma teid armastan ja nii palun ma teid, laske kõik jääda vanaviisi.“ Isa vastas siiski sellele, et ta jääb juba vanaks ja seepärast on pojal viimne aeg võtta varsti perekonnaisa kohustused enda kanda, abielluda ja lapsi kasvatada, et ta ühel häälpäeval ei seisaks siir maailmas üksinda ja mahajäetult.

Isa nõuandeid võeti kuulda. Leiti kohane naine ja peeti pulmad. Pulmapidustused olid vaevalt möödunud, kui vana isa hakkas põdema. Ta hää ja hoolitseja poeg ravitses väga õrnalt, ometi halvenes isa seisukord kõigest hoolimata. Ja lõppeks,

poja, kes ühekski päevaks ega tunniks ei lahkunud isa haigevoodilt, suurimaks kurvastuseks suri vana mees. Poeg oli väga rõhutatud, ta veetis päevi üksinda väljal töötades ja isegi ta naise ilus nägu ei suutnud kustutada ta mälestust venast hääst isast, kes talle niikaua oli olnud sõbraks ja seltsiliseks. Mõne aja pärast otsustas ta oma kurba meelt lahutada sõiduga Kyoto, missugust linna ta veel ei tunnud, sest see oli ta kodust siiski kaunis kaugel. Pärast seda, kui ta oli vaadanud templeid ja muid vaatamisväärsusi paiku, jalutas ta läbi suure linna tänavate ja märkas viimaks peeglikaupmehe poodi, mille akna ette ta uudishimulikult seisma jäi, sest ta polnud veel kunagi näinud ühtki peeglit ega ka neist midagi kuulnud. Poodnik tuli talle lahkesti vastu ja palus teda sisse astuda, ja kui ta nägi, et ta ees seisab maainimene, pani ta tema ette suure hulga peegleid ja meelitas meest mõne ostmisele.

Kui suur oli aga mehe imestus, kui ta kõige esimeses peeglis, mille ta kätte võttis, nägi oma isa nägu endale otsa vaatavat. Isa näis aga olevat noorenenud, tugev ja terve, nagu ta oli olnud aastate eest. Rõõmu pärast hoopis meelest ära pidas mees oma suu, et poodnik teda mitte takistada ei saaks isa kaasa võtmast ja küsis kõheldes hinna järele.

„Ainult kaks bu'd,“ vastas poodnik, „te

saate ta väga odavasti“ Ärevusest väri-
sedes tõmbas mees esile rahakukru ja lu-
ges hinna vaskrahas poeletile. Siis pani
ta ostu siidpaberisse mähitud juurekuu-
lvasse karp ja asus kohe koduteele. Koju
jõudnud, häbenes ta oma naisele tunnista-
tada, mis ta teekonnalt kaasa toonud, see-
pärast ei rääkinud ta sellest sõnagi ja peit-
tis hoolikalt karbi ühes arvatava isaga
kummutisahtlisse. Igal hommikul, enne
kui asus tööle, hiilis ta salaja kummuti
juure, võttis peegli välja ja vestles pee-
gelpildiga, mida ta nägi: „Tere hommikust,
mu isa. Täna on nii ilus ilm. Ma loodan,
et te veetsite öö hästi. Pean nüüd mine-
ma ja vaatama riisipõlde, aga ma tulen
varsti tagasi.“ Ja õhtul sündis samuti, ja
nii läks see päevast päeva. Noor naine
kuulis oma meest kõnelevat, ühtlugu kel-
legagi kõnelevat ja ometi ei paistnud seal
olevat kedagi. Alul oli ta uudishimulik,
aga siis tekkis temas salakahtlus. Viimaks
küsis ta ühel päeval: „Kellega sa õieti
kõneled igal hommikul ja igal õhtul?“ Ja
kui mees laskis segaselt pea langeda, nõu-
dis naine ikka, et mees talle seda ütleks
ja hüüdis: „Kes see on? Ma saan seda
siiski teada!“

Sääl tunnistas talle ta mees: „Tookord
kui läksin Kyotosse, leidsin säält ühest
poest oma isa. Olin nii rõõmus teda jälle
näha, eriti seepärast, et ta nägi välja nii
tugev ja noor, nii et ma ta kohe ostsin
kahe bu eest ja tõin koju. Ei tahtnud
sinuga sellest häämeelega kõnelda ja nii
peitsin ta lihtsalt kummutisse ja nüüd
lähen loomulikult igal hommikul ja õhtul
teda külastama ja talle jutustama, mis on
uudist.“

Naine imestas nende sõnade üle ja
uskus neid ainult pooleldi; ta oli veendu-
nud, et säält oli mingi saladus ja otsustas
seda teada saada. Ta ootas ainult, kuni
jõi üksinda koju, siis ruttas kohe kapi
juure, mille ta läbi otsis, ilma et oleks leid-
nud midagi muud kahtlast kui ühe puu-
karbikese. „Saan kohe teada, mis siin sees
on,“ hüüdis ta, kiskus kaane lahti ja nägi
— ärritatud ja vihast, aga ikkagi ilusa noore
naise nägu!

„Ahaa, ahaa! Seda peidad sa siis
kummutis! Väga ilus vana isa. Küll ma
sul juba su vana isa välja ajan, kui sa
koju tuled!“

Vaevalt oli ta mees jõudnud töölt koju,
kui ta naine tervitas teda etteheidete ja

Tuivunege

meie laboratooriumides valmistatud:

3-kordse ja lillelõhna EAU DE COLOGNE'i,
hambapasta ODONTINE'i ja hambapulber
PERBORAAD'iga ning Teie veendute, et ei ole
paremaid!

Peale selle kreemid METAMORPHOSA ja
KASE.

Viimane uudis! — KREEM REGINA EXTRA
ületab oma väärtusega kõik väljamaa omad!

Saada igas apteegis ja rohukaupluses.

A.-s. Prov. Julius Lill,

Tartus

1929 a. hooaja uudiseid kohale jõudnud
Kõige suuremas valikus naisterahva

Mantli-kostüümi-kleidiriiet

Tikitud Shveitsi vuaal kleidid

Meesterahva

ülükonna-palitu-püksiriided

Dõisflemata odavate hindadega ostate

M. Jänes'e suuräräs

Tartus, Kaubahoov 11-12, kõnetraat 5-91

Asutatud 1899 a.

sõimusõnade vooluga. „Miks petsid sa mind nii alatult?“ hüüdis ta. „Ilus vana isa on sul!“

„Noh, ma ütlesin ju sulle; nüüd ära ole minule pahane.“

„Aga miks sa mind petsid ja mulle ütlesid, et see on su vana isa,“ hüüdis naine.

„Vannun sulle, et see on tema,“ kinnitas mees.

„See on häbematu, inetu plika,“ hüüdis naine jälle.

„Keda sa õieti mõtled?“ küsis mees.

„Mõtlen seda, kellest ma räägin. Miks abiellusid sa minuga, kui sa mind ei sallid? Ma ei lase sind endaga nii ümber käia. Ma ei ase, ei lase!“

Sõnelemisest kasvas suur tüli ja mõlemad tegid nii suurt kisa, et naabrid tulid vaatama, mis lahti on.

Mees püüdis asja kirjeldada omast seisukohast, teda katkestas aga järjest ta naine.

„Ta tahab teid petta, nagu ta mind pettis. Ärge uskuge teda; ütlen teile, ma nägin seda naist, seepärast on minul õigus ja ma ei kannata seda, ei kannata seda!“

„Ma kardan, mu naine on kaotanud

mõistuse; ma kinnitan teile, see on mu vana isa.“

„Ilus vana isa küll!“ Ja nii läks riid edasi. Viimaks suutis keegi naaber asja viia niikaugele, et teda kuulati, ja ta kõneles järgmist:

„Nii ei jõua teie kunagi mingeile tulemusile; ma ütlen teile seepärast, mida oleks kõige parem teha. Minge kloostrisse ja kõnelge oma asjast eestseisjannale; me kõik teame, kui vaga ja tark on ta ühtlasi, ta annab teile kindlasti hääd nõu, mida te vajate, et leppida kokku.“

Eestseisjanna võttis neid vastu väga sõbralikult ja küsis, mis ta võiks nende hääks teha. Mees jutustas siis, kuidas ta Kyotos leidis oma isa, kuidas ta tema ostis kahe bu eest ja tõi koju, ja et nüüd heidab ta naine talle ette, et ta hoiab oma kummutis võõrast naist.

„Ma nägin teda oma silmaga, ma tean seda,“ hüüdis naine, „sellegipärast tahan enda painutada otsuse alla, mille auväärt eestseisjanna teeb oma tarkuses.“

Mees ulatas eestseisjannale küsimuses oleva karbi. See võttis säält peegli ja vaatas sinna kaua ja huviga. Siis tegi lühikesel kaalutlemise järele oma otsuse:

„Nähtavasti on see vaene noor naine teie äreva ja kibeda tüli, milleks ta põhjust annud, nii südamesse võtnud, et ta on lasknud endal juuksed lõigata ja nunnaks läinud. Kuna see paik klooster on ja kui niisugune kindlasti kõige sündsam paik nunnale, võtan ma ta enda juure; siin peab ta elama õnnelikult ja rahus ega tekita nii enam mingit tüli teie vahel.

Nende sõnadega asetas ta peegli nae-

ratades karpi tagasi, pani karbi kappi ja lissas juure:

„Minge nüüd koju, unustage minevik ja püüdke jälle teineteisega rahus elada.“

Noor paar tegigi seda, naine halvasti varjatud võidurõõmuga, mees aga seesmise veendega, et kuski on midagi korrast ära, sest ta oleks võinud pea anda, et see oli ta isa, kelle ta oli ostnud kahe bu eest.

Tila rahva kannatused.

Fred Petton.

Tila rahva kojusõit Tallinna laulupeolt sünnib rusutud meeleolus. Mehed, — peremees Märt ja sulane Jaak vaikivad tusastena, kuna perenaine Reet ja tüdruk Ann meesetele etteheitvaid pilke saadavad.

Perenaine Reet tunneb tõsist kahju tollest rahast, mida pidi maksma Märdi — Jaagu pogrhist väljalunastamisel, kuna Anne südant praegugi veel piinas hirmutunne, mõeldes tollele hirmule, mida tundis Jaagu kadumisel. Sest rahatule päevale järgnes rahatum öö, mil ükski ei maganud Malle väikeses linna üürikorteris. Iga kostev krobin, jutukõmin tõi esile ärkava lootuse, et nüüd ometi tulevad „kadunud mehed“, ent see haihtus ühes kaduva jutukõminaga ja sammudega. Aeg ajalt pealetikkuva linnuune peletasid Anne silmist igasugused kohutavad mõtted, ja vaevalt laskus sõba silmale, kui nägi ta Jaaku. Too justkui poleks olnudki Jaak, ent oli siiski. Ann tundis teda riietest, „punasest kassilipust“ ja uutest nõorsaabastest. Kuid imelik oli Jaagu ülalpidamine, tippis pisikeste sammudega tänavkividel, krimpsutas nägu, raputas katmatut pead, pühkides sopaste kätega higi otsmikult. Ning nägu, too oli Jaagul osalt kahvatu, osalt punane laik, milles õõgusid silmad laternatena, üks pisem ning tuhmim teisest. Ann virgus ehmatushüüdega, see peletas teistelgi pealetikkuva une ning maadeldes väsimuse ja unega alustati uuesti meeste ootamist, lootes nende ilmumist igast kostvast krobina.

Kui Reedi-Anne südames liikusid igasugused hirmutunded ja kartused, oli Mall palju sõjakam. Keskööl, kui oodatavad ikkagi ei ilmunud, lasi ta ootamatult sõimu lahti kadunute pihta. Kirus ja vandus Peedut, ilma ei jäänud ka Märt ja Jaak. Hirmunud Reedi-Anne arvamistele, kes kaljukindlalt kinnitasid, et meestega mingi õnnetus on

juhtunud, sest pea see siis sarnases inimeste ja sõidukite möllus võiks juhtuda, vastas Mall mõnitavalt.

„Õnnetus! Tean milline on too õnnetus! Oh, teid, sunnikuid, küll. See on nende õnnetus, et istuvad „soolos“ ja kõik ja puha, ei muud juhtunud neile midagi,“ kinnitab Mall oma arvamist meeste kadumise kohta.

„Soolos!“ eesuke, mis see siis on?“ ahastab Reet.

Muidugi „soolos,“ kordab vihane Mall. Lakkusid endid täis ja viidi Venesse, kes neid siis tänaval laseb tõllerdada. Oh, sa's kuradi Peet küll, tule sa's aga koju, sedasi ma enam ei jäta, tulgu aga koju,“ ähvardab Mall.

„Venesse?“ küsib Ann, ning hinges tõusevad uued kartused esile. Tõusevad uuel jõul kõik hirmsad kuuldused suurest, kaugel asuvast naabrist ja näib kaljukindel olevat, et ta enam Jaaku ei näegi. Pisarad tikuvad vägisi silmi, mõeldes, et oli Jaak, aga nüüd ei ole enam, kes teab mis teeb seal „kauges Venes,“ kas ongi enam elus. Ehk ongi juba külm ja kange, ning kuhu jääb siis tema. Kuhu jäävad siis pulmad, mis Jaak sügisel lubas pidada.

„Kas viidi ikka Venesse, ehk sa's Mall eksisid, ehk tulevad veel koju?“ küsib Ann väriselval häälel.

„Koju! Ei enam tule, kui oleks tulnud, siis oleks juba ammu siin olnud, ikka viidi „Venesse“, ei mujale kuhugile. Paras neile, joogu veel, saagu vähe õpetust,“ parastab Mall.

Reet näeb Anne niiskeid silmi ja tal omalgi on nõnda imelik tunne. Ei suuda nagu kõigest kohe aru saada. Kuidas see siis on? Tulevad laulupeole, mehed kaovad kui tina tuhka ja nüüd lõpuks tuleb Mall „soolo“ ja „venega“. Miski nagu ei tahaks hästi

sobida. Ega tema Märt siis mõni popsnik või linna hulgas ole, et võetakse kinni, topitakse vagunisse ja kohe „Venesse“. Ta ju põline põllumees, ostetud koht, naine, kõik ja puha ja nüüd saadetakse korruga üle piiri. Ja mõlemad korruga. — peremees ja sulane! Küllap see Jaak vist jälle midagi tegi ja vedas sisse ka Märdi. Kus Märt siis üksi nüüd, ta ju alati vaikne ja nohiseja, aga see Jaak, see igavene riivatu ja logard! Oh, poleks nad ometi sõitnud siia, siis oleks kõik olnud korras. Kuidas sa's sõidad siis nüüd koju ilma meheta. Jaak, too tühmus võib ju jääda, kellel temast kahju nüüd või midagi, aga Märt? Mis ütleb külarahvas teada saades, et Märt ühes Jaaguga Venes. Kes peab talu ja korraldab, kes käib veel laadal ja tüssab kodus lihunikke? Ei tahaks nagu hästi uskuda, aga Mall, ta ju linnainime, küllap tema juba teab ja neid seadusi paremini tunneb! Ja tõsiasjaks jääb see, et mehed ikkagi kadunud.

Ehk pole veel ära saadetud, saaks korrugi veel kõneleda Märdiga ja sõimata Jaaku. Kui ainult veel korrugi Märti näeks, siis... Reedi mõttelõnga katkestab Mall uue manamisega.

Oh, teid sunnikuid küll, sellest veel vähe, et päeva nahka panid, nüüd passi neid veel öösel ka; tulgu Peet veel koju, küll ma talle näitan, kas kohe, kas või harjaga pähe, aga talle ma annan!“

„Peet tuleb koju?“ saab Ann Malle sõnast kinni, „kas Jaak ka tuleb?“ ning Anne südames lööb lõkkele nõrk lootusetuluke.

„Muidugi tuleb, tulevad kõik. Või see Peedul esimene kord on „Venes“ olla. Hommikul lastakse lahti: maksavad trahvi ära ja võivad minna jälle jaurama.“

„Jumalukene küll, ja ma mõtlesin, et enam ei näegi Jaaku,“ rõõmustab Ann, ent siis poeb kahtlus uuesti hinge, võib olla ehk rahustab Mall nõndasamuti, kes seda Mallegi teab uskuda.

„Aga Vene? Sa's Mall ütlesid ju, et saadeti nad „Venesse“.“

„No jah! Ikka „Venesse“ viidi, magavad seal endid „targaks“ ja hommikul lastakse jälle välja.“

„Mis see „Vene“ siis on? Ma's mõtlesin et mehed, Jaak ja puha saadeti Venemaale ja teda ei saagi enam näha ja nii!“ seletab Ann.

„Küll oled sa's aga rumal, kes neid pidi Venemaale saatma. „Vene“ on arestimaja, kuhu joodikud viiakse, kes tänaval lärmavad. Aga mis me tühjadest ikka ootame ja nõnda norutame. Heidame õige puhkama, näe varsti

Pulma- ja pidupäevaks

soovitan rikkalikus valikus kui kohaseid häid kingitusi:

Krupp-Alpakka

lauakatmise tarbeid: nuge, kahvleid, lusikaid ja luksusnõusid.

Kristall-serviisid

nõud, klaasid, karahvinid, tualett-nõud ja serviisid, rikkalikus valikus iluasju.

Rosenthal

Lõuna-, tee- ja kohviserviisid, luksus- ja ilunõud.

Üürinõud

igasugusteks pidustusteks.

E. W. Jürgens,

Tartus, Vana t. 17. Tel. 788. Asut. 1901

hommik ju käe,“ ja Mall haigutab suure suuga, pigistades kinni väsivaid silmi.

„Ei tahagi magada, ootame veel, küll nad siis varsti tulevad, kaua nad ikka siis ära on! Pole und enam teragi, seletab Ann rõõmsal häälel.

Perenaine Reet on kui raskest piinajast vabanenud. Kõik kartused varisevad Malle—Anne seletusi kuulates. Kuidas võiski see teisiti olla?! Tema Märt siis saadetakse Venemaale. Oleks olnud ta nüüd mõni sulase-mees või teine, aga ta ju peremees ja kogude liige. Ei see lähe, nüüd ju timokraatia, kes laseb siis nüüd sarnast asja sündida. Seegi ju pahandab ja häbistav et „soolosse“ viidi, oleks võinud Märdi vähemalt koju lasta. Ta ju ei lärma, ei laula, puha vagane mehikene kohe, kui tilga viina on saanud. Peet ja Jaak, noh, neid oleks võidud ju viia, kui just oli vaja kedagi sinna tassida. Peet juba mitu korda seal ennem olnud ja Jaak, noh, tema kohta tuleks maksvat timokraatiat küll täiendada, ja kohe saata temasugused Venesse. See kuluks talle päriselt ära, tassigu veel Märti jooma ja lallama. Mis asja sel Jaagul oligi linnast otsida, ise midagi ei kuule, aga tuleb pererahvaga laulupeole. Ei näe kodus olla, kuluks talle nõnda, kohe marja ette veel paar päeva ära, või sellest suurt lugu, on's

ta kinni või lallab külas ringi. Kui aga Märt tuleks, saaks siit minema ja enam kunagi ei tõsta Reet jalga linna ühes Märdi ja Jaaguga. Ann, noh tema võiks ju vahest kaasa tulla, pole temal nii suurt viga ega olegi temaga pahandust juhtunud, aga siiski, mis peaks sulaseinimene pererahvaga kaasas jooksmata, just kui „Toi“, nende karjapeni. Alati sabas ja põigili ees.

Siis veel oma Jaaguga, oleks meest nüüd või kedagi. Just kui ilma ime teine. Ostab omale linnainimese saapad, lipsu kõri alla ja nii. Võtku Märdist vähemalt eeskujut, tulgu linna nagu kord ja kohus: säärsaabastes, villase pikavarrustega kampsonis ja kaelarätiga. Olgu ikka mees, aga ärge ajagu tühja uhkust taga. Oige mul asi, kelle pärast maksaks muretseda või midagi. Oleks Märt olema või mõni teine, siis kohe teine asi, aga nüüd, tühi, poolkurti sulast, aga Ann haletseb ja täinab. Et tal teragi häbi ei ole.

„Ei sul enam polegi muud kui Jaak ja Jaak. Mis sa's tühja pärast muretsed, õige mul asjameest nüüd või midagi. Näe mind: polnud mul muret ega hädaldamist midagi, et Märt kadunud. Küll ta tagasi tuleb, ei ta tulemata jää. Täitsameest pea kinni ükski asi. Võtsid eksituse tõttu kinni, kui asi selgub, lasevad kohe lahti. Ütleb et on peremees, koht ja naine ootavad ja küll näete, tuleb veel enne teisi. Kus tal seda aega on nüüd istuda või nii. Ei mina pole muretsenud ega hakkagi ennast niisuguse tühja asja pärast vaevama. Lähme jah magama, mes me ikka ülal koonutame“, lõpetab Reet toolilt tõustes.

Ann ei vasta Reedi etteheidetele. Kibedus tungib hinge ja silmi tungib tahtmatult veekirm. Kuidas? Kas Jaak polegi inimene. Mis sellest, et vaene sulane ja poolkurti, seda enam tuleb teda haletseda ja nii. Mes see Märt siis parem on's? Reet võib Märti avasui kiita, ta tohi Jaagust mõteldagi. Ja

Ann saadab tusase pilgu seelikut mahakiskuvale Reedile.

„Ei Märt enne teisi tule, seda sa's ära mitte ootagi. Kas ta's teistest parem on's või mes? Ei see tähenda midagi et ta peremees. Sellest küsi seal keegi. Kõik ühesugused seaduse ees, nii peremees, sulane kui linnamees,“ vastab Reedi arvamisele Mall.

„Kas parem või mitte, aga küll näete, et tuleb enne teisi,“ vastab unine Reet pahaselt.

„Ei tule aga mittel!“ kinnitab Mall sõjakalt. Unine Reet vastab veel midagi süngist, arusaamatuks jääb, mida just, kuid ühest sõnast saab aru Mall ja see on: „mes sa's lõugutad.“

„Reet, mes sa's ütlesid?“ kriiskab Mall.

Reet ei vasta. Mall toriseb veel hulk aega, siis poevad nad magama. Ann laskub põrandale asetatud põhukotile ning peagi uinuvad ootamisest väsinud ja erutatud naised.

Järgmisel hommikul on kõik juba varakult ülal. Näib kui oleks must kass end naiste vahele poetanud. Vaigistatakse tõusvat meelehärma, sõnakehvaks on muutunud isegi Mall ja kui just on vajadus kõnelemiseks, siis tuleb see poolsunnitult. Lõuna paigu, kui Mall priimusel juba mitu korda kohvi soendanud oodatavatele, kostavad samud ja kobin peatub ukse taga.

„Märt! Jaak!“ kriiskavad Reet — Anne.

Ukse avanemisel ilmub Peet, poolhabeelik naeratus huulil. Peedule järgneb end arglikult sissepoetav paljasjalgne Jaak.

„Peet, pärdik! No ütle, kos sa's jälle olid?! Ah, kos, sa's olid?“ tervitab Mall tulijaid ja asetab käed puusa.

„Tere hommikut siis kah,“ ütleb Peet, istudes toolile, jättes Malle küsimuse vastamata.

Jaak seisab patusena paigal. Tõstes paljaid jalgu, peatub ta eksiv pilk hetkeks Annel, ent nähes tolle uurivat vaadet viibivat enesel,

Wõtan lihawõtteks tellimisi vastu

Babade, fulitschi, pasha,
masurka, tortide jne. peale

S. Feischner,

Harju t. 45
Telef. 1950

langetab Jaak pilgu, muljudes käesolevat mütsi.

„Peet, sinder, ütled ju kuna kos te' olite, ää tee hinge mul täis, vaata et saad viimaks harjaga, küll siis tead kuidas keelepaelad lahti lähevad, kui kõrvad sul jälle undavad,“ ähvardab Mall.

„No messa lõugad. Häbene ometi võõraid inimesi; õige mul harjaga andjat või midagi. Anna parem süüa, kui näaksud. Jaak, kurat, istu ometi, mes sa's seisad kui lüüa saanud lammas, ise nüüd ju läbi ja läbi linnamees. Tule ja istu ning hakkame sööma.“

„Teen sulle süüa, vaata siis. Eesuke küll, Jaak, kos su saapad siis on's?“ kisendab Mall, märgates alles nüüd Jaagu paljaid jalgu.

„Meh,“ vastab Jaak, istudes Peedu kõrvale.
„Koho te Märdi jätsite, kos Märt on's?“ küsib Reet Peedult.

„Ah, Märt või? Koho meie ta jätsime, eks ta ole seal, koho ta jäi!“ ja Peedu naerab laia suuga.

„Mes sa's ise veel hirvitad, häbi peaks sul olema, aga omal heameel pealekauba? Vasta kui su käest küsitakse, ära hirvita, vaata, sakutan sind natike,“ ja Mall haarab Peedu juuksed pihku.

„Eit, kurat, jäta ju järgi, mes sa's katkud,“ ja Peet tõrjub Malle. „Miks ma's ei kõnele, kui te aga aega annate. Märt jäi veel pogrissse; sa's Reet mine lunasta ta välja, noh, kas nüüd olete rahul või?“ ja Peet rüü-pab luristades kuuma kohvi.

„Eesuke! Küll olete aga te ühed inimesed, jätate Märdi sinna. Miks ta's sinna siis veel jäi?“ ohib Reet.

„Mis eest või? Eks ikka söimamise ja vastuhakkamise pärast, nüüd tuli kõrgem trahv. Eh, Märt on's ikka täitsa mees kohe, pole öelda midagi, eks ole, Jaak?“ ja Peet müksab Jaaku.

„Kos mina tean, üks ikka võttis,“ vastab Jaak, täie suuga toitu puredes.

Peet naerab luksudes.

„Sa's oled ju puha kurdiks jäänud. Ma küsin su käest, et eks Märt ole täitsa mees, sa's vastad jälle, et üks võttis; ega's ma's su saabastest kõnelenud, ei sa's kuule enam raasugil!“

„Tõsi jah, päris õige kohel! Märt on's ikka täitsa mees,“ kinnitab nüüd ka Jaak.

„Jaak, koho su saapad jäid,“ pärib Ann, Jaagule ligemale nihutades.

Jaak jätab vastuse võlgu, lüües käega.

„Koho nad jäid? Näete ju et teise vab-bad punetavad kui hane lestad, mes te enam pärite. Kuradi kaabakad; linnamehed ikka linnamehed; mes vähegi ripakile jääb, sellele kohe konks taha ja minema. Küll sai lärmi löödud ja otsitud, aga võta veell! Ühesu-gused kõik koos, mes sa's ikka neile teed; vaata, et oleks veel naha peale saanud,“ se-letab Peet.

„Küll on's hirmsad, või kohe jalast tas-sivad minema, ja siis veel naha peale and-mas!“ ahastab Mall.

„Ikka naha peale, ega's seal pole midagi, aga kos nad siis ikka jalast nüüd võtavad. Aga Jaak, näe, võttis saapad ära, võinud enam ju olla, litsusid ju varvastele. Pani teised pea alla, aga hommikul ärgates pol-nud saapaid olemaski. Just kui ära aurasid teised,“ ja Peet sülitab.

„Paras, kes käsib ajada uhkust taga. Ostku veel väikesed saapad,“ parastab Reet.

„Mes paras tas nüüd või, aga eks igal või oma moodi õnnetus juhtuda“, pistab Mall nõokavalt.

„Ah, jumalukene, küll olete aga mehed, lakute endid täis, istute pogriss, seal lasete endid poolpaljaks varastada. Jaak, et sa's ka korra ometi targemaks saa. No-o koho sa's lähed nüüd paljajalu“, noomib Ann Jaaku. Jaak vaikib nohisedes, puhudes suitsu sine-tava pilvena.

„Miks ta's paljajalu peab minema? Kas

PHILIPS

duo-kokkuhoiulamp — ideaalne
valgusallikas ideaalsele kodule — —

Üks lamp — kaks valgust!

Nõudke igas lähemas äris.

tal raha pole, või on's linnast saapad otsas! Ää muretse midagi, varsti lähme ja ostame uued saapad, kriuksuga kohe ja head lahedad, mis enam varvastele ei hakka," seletab Peet.

Reet nihutab end toolil.

„Kost ta's selle raha nii võttis. Õige mul härraks kohe läinud! Või jälle uued!“

„Kos ta võtab," pistab Peet „eks sa's anna, kui tal omal pole!“

„Mina!“ imestab Reet, „ei minu käest näe ta midagi, mingu või paljajalu koju. Näe, mis nemad aga ei mõtle, joovad ja lasevad endid paljaks varastada ja ma pean veel neile raha andma!“

„Mes sa's räägid?“ küsib Jaak.

„Mes ma's räägin?“ kisendab ärritatult Reet, „räägin, et pole minu asi, mine kas või paljajalu koju, aga penni sa's ei pea saama!“

„Õige mul raha keelajat nüüd või midagil On's vaja ja muud ühti, kui ei anna, küllap Märt siis pärast öiendab. Märt lubab, annab alati kui vaja, aga kos tema, ei ja eil Mine too vanamees parem koju, kui siin tõllerdad," uhkeldab Jaak.

„Mes ma's siin teen?," pärib Reet vihaselt.

„Ütlesin, et tõllerdad ja kaagutad.“

„No kuulete siis nüüd! Kos on's inimene, ah sa's igavene kalts, või mina kaagutan, oma perenaisele julged sa's nõnda öelda. Usu, Jaak, sa's lähed veel enne aasta lõppu minema, sedasi ma's ei jäta, või tema tuleb juba nõnda silmile, too-ho peletis," ja Reet punetab, silmis vihane läige.

„Pöp, pöp, pöp," osatab Jaak.

„Mes te nüüd riidlete ja kisate," vaigistab Peet, „asi on's nüüd ikka sihuke, et vaja Märt välja lunastada ja Jaagule uued saapad osta. Eks pärast ole teil aega oma asju öiendada," ja Peet tõuseb toolilt. Lähed sāngi juure, kummardub, hakates kolistama seal aset leiduvate esemetega. Loobib sealt lagedale saapaliistu, naharābalaid, ühed püksid millel teine sääär otsast lõigatud, siis tulevad valgele vanad ajalehed, kulunud pōrandahari paar tühja pudelit ning lõpuks otsitav — paar suuri, kuivanud säärsaapaid.

„Palju Mārdil raha on's vaja, kas tal omal pole, koho ta's oma raha pani?“ küsib Reet.

„Ega's tal omal küll nõnda palju ole," vastab Peet viivitades. Peedu pilk eksib pōrandal, peatub hetkeks Jaagu varvastel, siis libiseb voodi alt väljatoodud saabastele, ning ta habestanud näole tõuseb nõrk naerumuie.

„Koho Märt siis oma raha pani?“

„Koho ta's selle pani? Eks see läks sinna," ja Peet lööb sõrmega nipsu kõrisõlmele.

„Ah, teid rojusid küll, sinna see talugi viimaks lähed," ohkab Reet, „noh, palju on's siis veel vaja?“

„Krooni kolmkümmend ikka kuluks āra," ja Peet poeb poolestsati voodi alla, teeseldes nagu oleks tal veel vaja midagi otsida.

„Mis? Palju?“ pärib Reet uskmatult.

„Kolmkümmend krooni!" vastab Peet voodi alt.

Nüüd kukub Reet hāaldama. Kirub kõiki, süütuid ja süüdlasi. Halba ikaldusaastat ja vähest piimasaaki. Madalaid turuhindu ja teenijate kõrgeid palkasid. Kui Reet lõpuks vaikib, tõuseb Peet ka voodi esiselt.

„Noh, ei anna, āra annal Ega's minul seda vaja ole. Las' Märt siis istub nädalipäevad, kui sul rahast nõnda kahju on. Minu pärast võib ta sinna jääda. Esimesel päeval antakse talle veel vett ja leiba, aga kui kauemaks jääb, saa sedagi, on's sul siis hea meel kui Märt nālgib ja sa's raha taskus krabistad," hirmutab Peet Reeti.

See teeb Reedi südame pehmeks ja kukru lahti.

Sügava ohkega ning värisevail sõrmil avab ta rahatasku, millise lagedale toob aluseeliku taskust. Viivitades ja rahasid mitu korda läbi sõrmede lastes loeb ta Peedule nõutava summa. See keerab rahad hooletult kokku ja pistab tasku.

„Noh mes sa's Jaak enam ootad, pista aga saapad jalga, natuke vist suured on's, aga ega see tee midagi, ja hakkame kohe minema. Saab Märt jälle vabadesse.

Jaak hakkab nohisedes end liigutama. Tõmbab vanad, lapitud säärikud hōlpsasti jalga, pūhib need vähe puhtamaks tolmust ja ongi minekuks valmis.

„Arge aga jälle „otse“ minge," hoiatab Mall väljuvaid mehi.

„Ega's sul muud muret enam olegi," ja Peet tõmbab ukse paukudes kinni.

Jōudes tēnavale, hakkab Peet naerma ja müksab Jaaku. See vahib imestanult itsitavat Peeti.

„Mes sa's nõnda vahid? Nüüd lähme ja ostame sulle kohe saapad. Märt võib nõnda kaua oodata kui meie oleme endi asjad āra öiendanud. Küll on aga vanaeit, ei taha ega taha raha anda. Mes sa's ikka meestele teed, kui heaga ei anna, saab kavallusega võetud," ja Peet tunneb pōrgulikku lõbu Reedi tūssamisest.

„Saapad?“ imestab Jaak, „kost ma need saan?“

„Kost sa's saad? Raha ju minu taskus ja ise nāgid, et Reet andis. Ega siis Mārdil nõnda palju vaja lähe. Kōikse rohkem kümme krooni ja ülejāgist sulle saapad! Jāāb ülegi

veel liigutegemiseks. Pole enam häda midagi ning Peet kiirendab samme.

Peagi on Jaagul uued saapad jalas. Peet võtab vanad säärikud kaenlasse ja tee läheb Märdi kannatuspaiga poole. Korra keeravad mehed teelt kõrvale — nagu Peet seletas: jälgede kaotamiseks ja kõige hea lõpu kinnitamiseks. Oli „kinnitus“ tehtud, mis Jaagu veel rohkem nohisema võttis ja tihtilugu sülgama sundis, lähenevad nad oma ülesande paigale.

Peet seletab asja, milleks nad tulnud ja viskab lauale kümnekroonilise. Ent siin tabab neid väike üllatus.

„Vähe,“ ütleb korrapidaja, „kolm krooni veel, lõhutud aknaklaasi ette!“

„Kurat,“ litsub Peet, „millal ta's selle lõhkus?“

„Ikka täna. Noh, kas maksate või ei?“

Peedu peas libisevad kõiksugu mõtted. Sarnast pöoret ei suutnud ta ette kujutada. On ju taskus veel üks viiekrooniline, ent sellest lahkumine tähendaks ka lahkumist Märdi vabastamise röömust ja Jaagu uute saabaste korralikust „kastmisest.“

Sel ajal kui korrapidaja tusaselt mehi silmitseb ja Jaak noore kasena kohiseb, töötavad Peedu mõtted välkkiirelt. Kõiksugu võimalused, keerulised ja lihtsad libisevad Peedu ajus ja seditades, mis ajaks Peedule eneselegi hirmu peale, kui silmaks ta oma mõtteid jooksmas linna kõverail tänavail. Lõpuks peatuvad Peedu silmad Jaagu kaenlas olevail saabastel. „Päästetud“, hõiskab keegi Peedu sisemuses ning too sünnib kõik paari silmapilgu kestel. Seletab lühidalt korrapidajale, et tuleb kohe tagasi, lunastab sõbra ja nii, käseb Jaaku oodata ja ongi kadunud ühes saabastega.

Jaak istub soojas ja umbses ooteruumis olevale pingile, silmitsedes muheledes oma uusi saapaid. Sirutab jalgu võimalikult kaugele, lastes päikesekiiri mängelda saabastel, liigutab mõnuga varbaid, missugune toiming

äravõetud saabaste juures võimatu oli, ning muutub pikapeale uniseks.

Läbi udu nagu näeb Jaak veel korrapidajat, kes asjatult näeb vaeva tüütava kärbse peletamisega, kes jälle, ajamisest hoolimata ta hiilgavale lagipeale tahab istuda.

Siis tuleb pikk, vaikne, mahe ja mõnus mitte midagi tundev vaheaeg. Tollest virgub Jaak tugeval tõukel.

„Noh, tõuse ju! Või tahad jälle siia jääda?“ Jaak hõõrub uniseid silmi ning vaatab Märti, kes püksirihma pingutab ja korrapidajaga vahetatud mütsi üle vaidleb.

Oigus jääb korrapidajale ja Märt on sunnitud võõra mütsi pähe panema, mis talle hästi ei sobi. Mütsil pole muud viga midagi kui ainult see, et on väiksema pea jaoks tehtud ega taha Märdile pähe mahtuda.

Siingi leiab Peet pääsetee, esiti soovib Märdile mütsi kuklasse lükata, aga kui seegi mood ei taha aidata, siis toob abi Peedu nuga. Mõlemasse äärde tehakse löiked ning müts ongi paras ja mehed väljuvad.

Tänaval olles pääsevad valla Märdi keelepaelad. Seda kirumist mida saab kuulda. Saavad kõik, võimud ja mitte-võimud, tuttavad ja puha võõrad. Ei pääse Jaak ega Peet. Viimastele teeb Märt etteheiteid sellepärast, miks nemad teda kohe pole vabastanud.

„Kohe,“ kaitseb ennast Peet, kos me kohe sind saime tulla päästma. Pool päeva kauple Reediga enne kui raha kätte saad ja näe, veelgi tuli puudus ja nii. Kes mädand sind käskis akent lõhkuda ja nii. Pidin omad vanad „porkad“ ära müüma, aga mis sellest, tühja nüüd, polnud nad enam ju kuigi asjad. Kuivaga olid ikka asjad, aga märjaga ei tühjadedest olnud abi midagi. Kas sa's Märt ka tahad?“ ja Peet krabistab mõnutundega püksitaskus olevat viiekroonilist.

„Tahaks nagu jah, kere päris tühi kohe“ ja Märt pingutab nagu oma sõnade kinnituseks püksirihma. Nõmme, 9. III. 29 a.

Riidevärvimise vabrik ja keemiline pesemiskoda

R. Natus, Viljandis

Vabrik värvib ehk puhastab **odavalt** kõiksugu **kantud riideid tervelt** ehk lahtiharutatult.

Tööd võetakse vastu: Tallinnas, Tartus, Paides, Pärnus ja teistes linnades ja maal.

Jumalaema pilt.

J. Bauming.

Raske, vanaaegse raamiga ümbritsetud Jumalaema pildi ees vilkuv lampaad levitas suigutavaid helke toakese hämarusse. Läheneva õhtu tihenevas videvuses võis vaevalt silmata toanurgas voodis vanaeide kõhnakogu.

Eidekese kustuvast pilgus heitlesid viimased lootusetud elutule helgid läheneva igavese pimedusega. Külma higi ujutas kogu ta luistet keha ja ta kahvatul palgel kajastus õudse grimassina piiritu hirm ning ahastus.

Eidekene ei kartnud surma. Eil Ent ta tahtis elada veel niikaua, kui tuleb ta poja-poeg Sascha: tal oli avaldada viimne saladus.

Issand Jumal, kus on ta nii kaua?!

Vanakene tegi isegi katset tõusta, ent oli kui naelutatud voodile. Häälituski, mis ta majaelanikkude kutsumiseks kuuldavale lasi, suri jõuetu korinana toakese seinte vahel.

Ja ometi — veel mõni minut tagasi võis ta kepile toetudes jalule tõusta ja midagi tehagi. Äkki oli see lõtvus ta liikmeid vallanud ja hetke oli ta juba igaveses pimeduseski viibinud. Ainult piiritu igatsus enne veel Saschat näha oli peletanud surma niigi kauaks.

Issand Jumal, kus on ta nii kaua?!

Eidekese tardunud pilk oli ahastuses kiindunud pühapildisse, kuna lampaadi vilkuvad helgid ta klaassilmis vahete-vahel nõrku vastuhelke sünnitasid, ning arusaamatuid sõnu sosistavate huulte ümber vaevalt märgatavaid varje elustasid.

Kiirelt voolas eidekese silma eest läbi minevik . . .

Kaheksateistkümmend aastat tagasi sõitis ta ainus poeg pikemale merireisile. Kui kapten võttis ta ühes ka oma noore naise,

jättes teda vaevalt kolmeaastase Saschakese ja kahe teenijaga maha kuuks-poolteiseks. Sinnasõit läks hästi: igast peatuskohast said nad Saschakesega rõõmsasisulisli kirju ja postkaarte. Tagasisõidul juhtus õnnetus: laev hukkus ühes meeskonna ja kapteni abielupaariga. Paar kuud hiljem — just päev enne uude korterisse kolimist — tabas neid süda-õöl tulekahju ja tema suutis päästa veel ühes endaga Saschakese ning Jumalaema pildi, kuna muu varandus tervena tuleroaks sai. Imelikul kombel, otsekui õnnetust aimates, oli poeg talle seekord veel laevalael pool-naljatoonil väikese saladuse avaldanud: „Merimees elab erakordsetes oludes. Ei tee liiga, kui sa, emakene, tead, et meie pühapildi raam on õõnes ja ta tagumises küljes salaukseke. Seal asub kõik, mis ma koguda olen suutnud. Ära, emakene, seepärast ebausklikuks saa. „Nii on parem, — oleme ju mõlemad jälle Martaga ära.“

Seda saladust tahtis ta nüüd Saschakesele avaldada.

Selgelt nägid ta kustuvad silmad kaugevat laeva . . . ja selle komandosillal oma tugevat, elurõõmsat poega ühes naise — Martaga . . . Siis veel kaua — kuni silm ulatas — kahte lehvivat rätti . . . kuna nemad Saschaga niikaua kaldal seisid, kuni laev silmapiirilt kadus . . .

Vanakene tundis, kuidas külmahigi sekka põsile kaks sooja ribakest nirkusid. See mõjus hetkeks kosutavalt.

„Issand Jumal, kuhu jääd nii kauaks, Saschakene?!“ sosistasid huuledki kaunis arusaadavalt.

Ta ei olnud ju enda lõppu nii lähedal

A/S DROMMETER & K-o, Tallinn, Lai t. 5

müüb

Elektri-

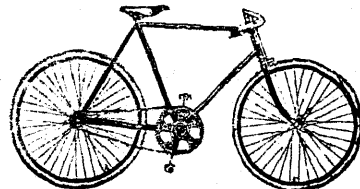
-lampe, -triikraudu ja lokkimiskääre

odavasti

Jalgrattaid

parimatest Inglis-, Prantsus- ja Saksamaa vabrikutest

aimanud! Kõigest kolm-neli päeva oli ta end veidi hädisena tunnud. Oli ju ennegi seda juhtunud ja peagi jälle möödunud. Ent praegu tundis ta kõigele lõppu.

Sascha äraolekul oli ta salamahti pühapildi raamist raha võtnud, hoides meelega saladust, kuni Sascha vanemaks saab. Suuremate võimaluste varjamisega oli eidekene noores üliõpilases püüdnud kokkuhoidlikkust kasvatada ja seega talle tulevikku kindlustada.

Nüüd tundis vanakene jälle pimedusloori silmile laskuvat ja aju seisma jäävat.

Issand Jumal, kuhu . . .

Nagu nägemata tiibu lehvitades, libises värisev vari üle vanakese huulte . . .

*

Samal ajal rippus kõrvaltoakeses tütarlaps noormehe kaelas, surudes oma väriseva keha kramplikult tema vastu, otsekui kartes, et see ta käte vahelt ära kaob. Tütarlapse näol lõkendasid veel vastmõllanud kire jäljed, kuna verev suu, mis näis värske haavana, sosistas:

„Sa ei põlga mind ometi? . . . Ütle . . .“

Noormees äigas nagu unest ärgates käega üle näo.

„Andesta, Eevike, andesta . . .“ pomises ta ja ruttas toast välja. Seisatas silmapilgu välisuskel, hingates ahnelt kainestavat õhku.

Oma toakesse astudes langes ta pilk vanaemale. Ta kivistus hetkeks lävel, nähes vanaema surnukahvatut ja liikumata nägu. Ent juba järgmisel silmapilgul põlvitas ta surija voodi ees.

„Vanaema! Armas vanaemake!“ hüüdis ta haaranud eidekese lõdva käe ja kattes seda suudlustega. „Mis on juhtunud?“

Vanakese suunurgis liikus midagi naeratuse taolist. Siis sosistas ta:

„See püha . . . pi . . . ilt . . . on . . . ra . . . a . . .“ ja hingates paar korda sügavalt sulges silmad igaveseks.

Sascha kattis vanaema silmi ja suud suudlustega, otsekui tahtes talle elavat õhku anda, ja niisutas kuumade pisaratega veel leiget nägu. Hüüdiski meelegeit! Ent kurdid olid need alati nii erksad kõrvad, keeletu sõnalahke suu . . .

*

Eeva ja ta ema abiga sängitati vanakene viimsesse puhkepaika. Matmisekuludeks ja mõne nädala elamiseks oli vanaema Saschale raha jätnud. Ent mis edasi, — seda ei teadnud noormees. Üks oli siiski kindel: ta peab ülikooli jätma ja tööd otsima. Kui palju Sascha ka ei mõelnud, jäi talle saladuseks, kust oleks siis elamise- ja kooliraha võetud, kui vanaema poleks surnud. Ometi oli vana-

OSKAR KILGAS

TRIKOO-, SUKA- ja PITSIVABRIK
TALLINNAS, VOLTA T. 2. KÕNETR. 2-23

Müük ainult en-gros!

Esimene suurtööstus sellel alal. Valmistab kõrges häädukes siidi-, floor-, maco ja villaseid sukki, sokke ja lastesukki.

Elegantset

siidipesu, siiditrikood.

Trikoopesu: Spordi- ja supelülikondi.

Pesupitse: Klöppel- ehk venepits, broderii ja gipüür.

ema teda alati edasipüüdlikkusele virgutanud ja ikka neist aegadest kõnelnud, mil Saschal ülikool seljataga. Ka oli Saschal teada, et vanaema kusagilt toetust ega laenu ei saanud, vaid omal jõul elas. Pealegi polnud neil lähemaid sugulasi ega tuttavaid.

Sascha elu muutus iga päevaga raskemaks, vaatamata Eevi ja ta ema lahkusele, kes temaga vägisi suutäisigi püüdsid jagada. Ta elas juba raamatute müügist, varjates kangekaelselt oma puudust. Ka kohaleid ei õnnestunud nii hõlpsasti, nagu ta arvanud oli. Sageli hulkus ta näljane hilise ööni ringi, kartusel, et Eevi pool teda sööma sunnitakse ja ta oma nälga varjata ei suuda. Nii mitugi korda oli ta abi otsides silmad pühapildile tõstnud, ehkki ta sel määral usklik ei olnud.

Pea tabas teda uus piin . . .

Oli küllalt selge, et Eevi mõnesuguse salamure all kannatab, kuigi tütarlaps tema vastu endiselt hea ja õrn - veelgi õrnem - oli.

Ta leidis Eevi sageli nutetud silmiga, andestav naeratus huulil. See asetas noormehe hingele uue kannatusekoorma, kutsudes esile kõhklevaid oletusi.

Valmistas tema olukord armastavale tütarlapsele ränka piina, või oli Eevi . . . Ta ei julgenud seda mõtet kunagi lõpetada.

Nüüd muutus noormehe seisukord otse väljakannatamatuks. Mitugi korda oli ta seda Eevilt avameelselt küsida tahtnud, kuid iga kord oma küsimuse veel suurema valuga alla neelanud, teades oma jõuetust olukorra parandamise suhtes.

Siiski, ühel õhtupoolikul, kui ta Eevi tuppa oli läinud ja tütarlapse oma salamurre nii süvenenuna ees leidnud, et see ta sisseastumistki polnud märganud, ei suutnud ta enam vaikida.

„Eevikene, ütle mulle kõik, kui see ka kõige hirmsam oleks,“ sõnas ta väriseval häälel, kartes kuulda seda, millele ta mõeldagi ei julgenud.

Eevi surus kramplikult ta käsi oma nõrkade sõrmekestega, otsides sõnu. Nutetud silmist hoovas põhjatu armastus.

„Ma ei süüdista, armas Saschakene, sind“..

„Ma alatul Alatul“ karjus noormees peast kinni haarates ja uksest välja joostes.

„Saschal Saschakene! hüüdis tütarlaps talle järele joostes, kuid noormees oli juba uulitsal inimeste sekka kadunud.

Eevi kartes kõige halvemat Sascha pärast ja nähes, et ta veel järgmisel hommikulgi koju polnud tulnud, avaldas emale oma saladuse.

Ehkki murelikult, kuid rahuga kuulas ema tütre pihtimist, ja kui see oli lõpetanud, ütles ohkega, aga kindlalt:

„Kui Jumal nii on tahtnud -- saa auga tema lapse emaks. Ja kasvatame ta üles. Sascha on seda väärt. Kus ta nüüd ise on? Ole Jumal talle armuline!“

Kaks ööd-päeva hulkus Sascha sihitult ringi. Ta oli läbi kaalunud kõik võimalikud ja võimatud abinõud seisukorra päästmiseks. Abielluda ja päästa tütarlapse au? Sest oleks vähe tema olukorras: siis ei nälgiks mitte üks, vaid kolm. Proovida hasartmänge? Aga millega? Sõita võõrsile, kus avaramad elamisvõimalused? Jällegi: millega?

Kolmandal päeval leidis ta enese raudtee äärest mäeveerult, kust rongid viimase kiirusega alla lendavad . . . Eemalt paistsidki lähenevad tuled.

Pikema mõtlemiseta heitis Sascha raudteele, surudes kaela tugevasti rööpale. Tume müdin lähenes jõudsasti. Ta sulges silmad, oodates tuima igatsusega. Nüüd . . .

Sel silmapilgul sosistati talle kõrva: „Pühapilt . . . on . . . Ja otsekui kistud maast üles ning saades vedurilt tõuke, lendas ta raudteetammist alla.

Toibudes tundis ta tuima valu puusas, kuna liikmed olid terved.

Oli juba südaöö, kui ta näljane ja väsi-

Riidevärvimise vabrik ja keemiline pesemiskoda

R. Natus, Viljandis

Vabrik võtab tööd vastu:

Tallinnas, — Narva mnt. 26; S. Pärnu mnt. 22; Harju t. 29. Tartus, — Riia t. 2; Raatuse tän. 16. Paides — L. Rästas'e juures. Paluoja — H. Rist'i juures.

Tapal — W. Gabriel'i juures. Raplas — A. Koldits'i juures. Haapsalus — I. Lasy juures, ja teistes linnades ja maal.

nud linna poole hakkas tuigerdama. Peas kippus kõik seginema. Hambad aga lõgisesid soojal suveööl külmast.

Ta hiilis kuulmatult tuppa. Lampaad pühapildi ees oli kustunud. Olles selle õliga täitnud ja süüdanud, langes ta jõuetult Jumalaema ette põlvili, kuna pisarad silmist ojadena purskasid. Noormees sosistas palveid ja palus oma sõnadega lunastust. Kaua-kaua oli ta kummuli maas härdalt palunud. Kui ta viimati pea tõstis, vahtis talle Jumalaema asemel hirvitav naise pilt vastu — ilmes patt ning süles patu vili.

Nagu ussist nõelatud, kargas noormees maast, haaras lähedal oleva tabureti ja silmi sulgedes äigas sellega kogu jõust pühapildi suunas, langedes ise õudse karjatusega mõistusetult põrandale.

Kolina ja hirmsa karjatuse peale jooksis kohale Eevi ema.

Talle avanes põrutav vaade: keset tuba lamas Sascha; Jumalaema pildist polnud jälgegi, kuna tugeva nõõriga seinä kinnita-

Õhukindel ja nägus on

AIVAZ & Ko.

ahju uks

Soovitame suures valikus

Elektri-armatuure,
triikraudu, keedunõusid
ja mootoreid

Philips- ja Osram-lampe

ja igasuguseid elektri- ja
raadiotarbeid

V. Engel

Tallinnas, Pikk t. 45

Telefon 26-53

tud massiivne raam pilbastena kõlkuma oli jäänud, puistates enda sisemusest hunniku kuldrahasid põrandale, mille kõrval ka tabureti jäänused vedelesid.

Arstid konstateerisid Saschal ränka närvivapustust, millest hea ravimise juures üle loodeti saada. Üks arstidest viibis alati haige juures, kuna see kolmandal päeval meele-märkusele tuli.

Paar nädalat hiljem oli Sascha täiesti terve, kuid hõbejuukseline.

Nüüd võis noor rauk ühes Eeviga julgelt tulevikku vaadata...

Vastutav väljaandja: H. LAUR.

Toimetaja: O. ABROI.

„Estotrükk“, Tallinn, S. Karja 8. 1929 a.

Ühendatud Saapa- ja Nahavabrikud A.-S.

Nahavabrik „Sakala“
Rakveres.

Tallinn

Nahavabrik „Eestimaa“
Tallinnas.

Saapavabrik „Estoking“ Tallinnas

Soovitavad oma saapavabriku „**Estoking**“ jalanõusid, missugused on väljaspool võistlust oma nägususe, vastupidavuse, kui hinnagi poolest.

EPHAG'i

KOSMEETIKA

UUDIS!

- „ISIS“ kreem
- „ISIS“ puuder
- „ISIS“ seep
- „ISIS“ hambapasta

Harju t. 41. Narva m. 42.

E. GÜNTHER'i

VÄRVIKAUPLUS

Tartus, Kaubahoov 26

Kui kõige vanem ja tähtsam värvide valmistamise äri Eestis, soovib oma headuse läbi kuulsaks saanud lõnga ja riide värve pakkides.

Ingliskalevi äri

S. PALEY

LONDON

Tallinna osakond - **Viru 23**

Soovib suures valikus

- **kõiksuguseid riideid** -

Lühike jalg nr. 5.

Lühike jalg nr. 5.

Sadulsepa-tööstus

Kõige odavamalt valmistatakse naisterahva käekotte, raha- ja kirjataskuid, koolikotte ja kõiksuguseid reisi-tarbeasju.

Võetakse tellimisi ja parandusi vastu kõiksuguste sadulsepatööde peale.

Puhastatakse ja värvitakse kõige paremini

käekotte, kindaid ja kingi

ja kõiksuguseid nahk tarbeasju.

Moe-, pudu- ja pesuäri

Vennad Lepp

TARTUS

Kaubahoov nr. 2, tel. 4-81

TARTUS

Alaliselt suur valik:

valgeid ja värvilisi triiksärke, kraesid, mansette, kaelasidemeid, siidi kaelasalle, trakse, kindaid, sukki, sokke, taskurätte, meeste- ja naisterahva pesu, võimlemistrikoosid, puuvillast ja villast trikoopesu, koetud villaseid jakke ja veste, pitse, pesatse ja kõiksugu hooaja moe-, pudu- ja pesukaupu.

Vihmavarje, jalutuskeppe.

Käsitööniite D. M. C. ja C. B.

Villast lõnga rohkeis värves.

Võimlemis- ja hommikukingi.

Igasugune auruga riiete voltimine.

Müük suurel ja väiksel arvil.

Hinnad võistluseta.

KLAVERIVABRIK ERNST IHSE

ASUTATUD PETERBURIS 1893

TARTUS, VAKSALI T. 25 — KÖNETRAAT 12-80.

Tiibklaverid ja pianoinod

7¹/₄ oktavi, läbi pantserraamiga, täiesti kuivast materjalist ja pürnivineeriga (must) üle vineeritud. — Minu mudeliseeritud instrumendid on kõrgemate auhindadega ja Grand-Prix'ga kroonitud, mis räägib nende headusest.

E s i n d a j a d :

Tallinnas — O.-Ü. „ESTO-MUUSIKA“. Pärnus — H. KÄGER, Vingi t. 15

VILJANDI EESTI PÕLLUMEESTE SELTSI

Kaubanduse osakond

Viljandis, Tallinna tän. 3. Telegr. „Estokommerts“ Postkast 37.

Suurem ühistegelise ostu-müügi ühing Viljandimaal.

|| Kõige täielikum põllutööriistade, masinate, veo- ja sõiduabinõude, põllumajapidamise, ehituse ning elutarbete ladu ja müügikoht Viljandimaal. ||

Müük suurel & väikesel arvul.

Harukauplused: S.-Kõpus, telef. 5 Tarvastus, telef. 20

G. Birk'i auru-värvimise ja keemilise (bensiiniga) puhastuse tööstus

Asutatud 1820 aastal.

Tallinn, Maakri tän. nr. 23. Tel. 13-18

Riide värvimine, vanutamine, pügamine, pressimine, pleekimine j. n. e. j. n. e. Ülikondade, kleitide, siidiriiete j. n. e. keemiline puhastamine ja pressimine

Ameerika Hoffman's Methodi masinal.

Vanem tööstus Eestis.

Vanem tööstus Eestis.

A.-S. „ROTERMANNI TEHASED“

Tartu osakond.

Suurturg 15. Telefon 5-50 Ladu Tiigi tän. 67. Telefon 60

Soovitab mõõdukate hindadega ja tuntud headuses kõrgeväärtuslist

nisupüüli

ja nimelt sõredat, poolsõredat, granulari mannat ja igat seltsi pehmet pagarijahu tehaste templi ja plommidega varustatud kottides.

Sepikujahu, rukkijahu, rukkipüüli, nisukliisid, loomajahu, suhkrut, riisi, Sooja jahu, odratangu ja kruupe.

A.-S. **Vennad Kimberg** A.-S.

TALLINN

Rüütli tän. nr. 4

Kõnetraat 18-07

Soovitab ladust:

Rootsi ja inglise tsingit. katuseplekki,

Musta raudplekki,

Naelu ja traati,

Tsinkvalget, tinavalget, värnitsat ja ookrit.

Lukke, ukse- ja akna-hingesid, käehakatisi ja muud ehitusmaterjali.

Kõige soodsam ostukoht
jällemüüjatele

The Shell Company of Estonia, Limited

Tallinn, Narva maantee 10-10, kōnetraat 30-94, 21-84.

Ameerika kristall
Petroleum

Maailma kuulsad:

Bensiin Shell

Määrdeõlid

Mineraalõlid

Mexphalt

Spramex

Laod igas tähtsamas kohas Eestis. The Shell Company of Estonia, Ltd.

TARTU EESTI MAJANDUSE ÜHISUS

Holmi tän. 12-18, tel. 10 ja 2-61

Võru tän. 4, tel. 10-30

Omad majad ja laduruumid.

Suurem Põllumajandus-Ühistegeline

Asut. 1908 a. **Ostumüügi Ühisus Eestis** Asut. 1908 a.

Omakapitalid	Kr.	250.000.—
Liikmete vastutus	„	210.000.—
Aastane läbimüük	„	2.350.000.—

Laos: Igasugu põllumajanduslised masinad, riistad ja kaubad, raud- ja teraskaubad, ehitusmaterjalid, piimatalituse sisse-seaded, põlluramm, seemnevilid ja jõutoit, naha- ja koloniaalkaubad.

KR. SAAR & K_o.

Tallinn, Estoonia puiest. 27. Kõnetr. 26-69

Jalgrattad

Inglise ja Saksa vabrikutest: **Naumann, Juno Royal, Mars, Move, Elite** j.t. - Kui täielised turu peremehed Eesfi teede jaoks, rahuldavad nad täiesti igat ostjat.

Kudumismasinad

Valter, Gloriosa ja Britannia.

Müük ka järelmaksuga.

Abikauplused: **Tartus**, Raatuse t. 2, kõnetr. 6-94

Rakveres, Tallinna tänav 13

Jõhvis, Turuplats

Taimevõi

„Kokk“

on Eesfi vanem taimevõi.

Taimevõi

„Sana“

on hääduse poolest parem lauavõi.

Mailsege ise

 — siis saate uskuma.

„Kokk“ ja „Sana“ on saadaval igalpool.

Esimene Eestimaa taimevõi tehas „Kokk“

Tallinn, Siiversi 3.

CARL PEDRAUDSE

Kaubahoov nr. 13

Kõnetraat 7-76

Aknaklaase

kasti ja tahvli viisi.

Rehvi, rõnga
ümargust
kandilist
hobuse, vinkli
ja vitsa

rauda

Soome ja Rootsi **kirveid**. Soome ja
Inglis **käiasid**. Schamott kive ja
savi. Taotud ja pressitud **labidaid**.

Lati-
Sindli-
Papi-
Krohvi- ja kõiks.

naelu

**Puurmasinaid. Alaseid. Kruus-
tange.** Tsingitud **pangesid. Traat-
võrke. Traati** igas jämeduses.
Sõnniku- ja heinahange. **Katuse-
pappi.** Mutrikruvisid. **Höövli-raudu.**
Peitleid.

Hobuse-
Lehma-
Tren-
Kõietamise-
ja künni-

kette

Ameerika **puure** ja **viile**. Inglis ja
Rootsi puulõikamise **saagi**. Inglis
viile. Vikati luiske. Austria **vikateid**.
Tormilaternaid „**Nahkhiir**“.
Ree ja saani talla terast.

Pliidi-, kriska-, puhast. } **uksi**
plekist ja malmist ahju }

Pliidi raudu. Praeahjusid. Pliidi
reste. **Padasid** musti ja emailleeritud.
Vene pottisid. Panne. Kraane.
**Triikraudu. Lihamasinaid. Lusi-
kaid. Nuge** ja **kahvleid.** Tormihaake.

Lukke.
Käepidemeid vasest
ja niklist
Hingesid ukse ja
aknale.
Vedrusid, riive ja
puukruvisid.

uksele

Spiraaluure igas suuruses. Mööbli-
krihve (vask). Hiirelõkse. Toolipõhjasid.
Pumba kanne. Kriidijuhu. **Värnitsat.**
Liimi. Mereheina. Pilliroogu.

Tsingitud } **plekki**
Ületinutatud }
ja raud }

Vankritelgi ja püsse treitud. Hobuse-
raua terashaake. Hobuse suuraudu
ja kamme.

Adra { tiivasid.
terasid.
taldasid (terasest).

Ehitusmaterjali

tööriistu ja igasugu muud

teras- ja rauakaupa

soovitab tuntud headuses, mõõdukate ja kindlate hindadega suures väljavalikus.

Eesti kinnitus- aktsiaselts

„POLARIS“

TOIMETAB KINNITUSI

Tule, murdvarguse, maa- ja mereveo, väärpa-
berite, klaasi ja kasko

õnnetuste vastu

Agendid igas linnas

Agendid igas linnas

Juhatus asub TALLINNAS
Vana Viru 12. Tel. 14-41, 7-38

Osakond asub TARTUS
Lihatürg 7. Tel. 6-76

Telegrammide aadress: „POLARIS“

A /s. Viljandi Linavabrik

Lossi t 41

Viljandis

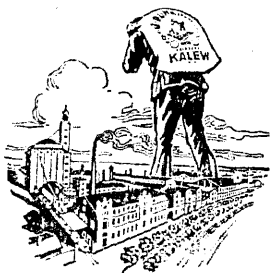
Telefon 18

A.-S. Viljandi Linavabrik, lina ja taku ketramise ja kudumise tehas,
asutatud 1912 aastal.

Töötab pika aja kogemustega meistritega ja vilunud töö-
listega. Valmistab kõige peenemat damast (lilledega)
laudlina ja käteräti riidet.

Vabrikul on igas linnas, alevis ja suuremates rahva kogu-
mise punktides oma vastuvõtjad, kes rahvalt lina ja takku
vastu võtavad ja valmistöid välja annavad.

Vabrik ostab igal ajal linakasvatajalt head lina, kõige
kõrgema päevahinnaga. Põllumehed, müüge oma lina
ilma vaheltkauplejata, otseteel tööstusele!

Meie

suurveski jahud pühadeks
kõige paremad!

Suurveski

J. Puhk ja Pojad, Tallinnas

Masinafabrik UNO POHRT

Viljandis, Vaksali t. 19. Telef. 151

Soovitab: **Saekaatreid**, pealt- ja altveetavaid, uus täiendatud tüüp.

Kantmasinaid, patent peavõlliga, ketti etteveoga kuullaagritel.

Kõiksugu muid puutööstuse masinaid.

Turbapurustajaid ning nende raudosasid.

Veski sisseseade osasid.

Tehakse kõiksugu parandusi põllutöö-, lokomobiilide ning rehepeksu-masinate juures.

Valatakse malmi, vaske ning kõrgevärtuslikku **fosforpronksi** laagrite jaoks.

Valmistatakse **transmissioone** ja kõiki transmissiooni osasid.

Tehniline nõuanne maksuta.

Kaubamaja „MARS“

Tallinn, Harju 23 Kõnetraat 8-53

Võtab oma peale elektrivalgustuse sisseseadmist

ja jõujaamade ehitamist linnades kui ka maal.

Traatide ja juhede vabriku
Hand- u. Seekabelwerke A.-S.
Kõinis ainuesitaja EESTIS.

*

Kuulsa Viini hõõglampide vabriku

Joh. Kremenezky ainuesitaja

Tunnustage ainult meie lampe „**Metallum**“

Paelavabrik

„Rauaniit“

Tallinn

A.-S.

Tallinn

Valmistab ja soovitab:

Kodumaal valmistatud

SIIDI — Crêpe de Chine
mantli- voodri- ning kübarariiet
mis on kõrges headuses ning
hinna poolest väärteline.

**Siid-, mako-, floor- ja villaseid
sukki ja sokke.**

Lapsesukki. Kõlapitsi

Trikot- ja jumperriiet,
mitmesuguseid shalle, kaelaside-
meid, siidi-, rips-, fitsel-,
tress-, kummi- ja korporat-
sioon-paelu, pesusakke jne.

Meie kaup on varustatud plommi ja
etikettidega vabriku märgiga
„RAUANIIT“

Saada üle Eesti!

VENNAD VALD

TALLINNAS, Maakri t. 4. Tel. 608. — TARTUS, Kauba t. 15. Telefon 4-85.

Naha, kingseparatbeasjade ja hobuseriistade ladu.

Tallanahka,
Pastlanahka,
Raagnahka (Chermet),
Plattnahka, musta ja värvilist,
Chroomnahka, kodu- ja väljamaa,

Chevrett, värvilist ja musta,
Väljamaa Chevrot,
Õmblusrihmad,
Pastlarihmad,
Sedelgarihmad,

Raud-, vilt- ja nahk-
sedelgad,
Õövaljad,
Päitsed, schleid ja
kõik kingsepa tarbeasjad.

Täpse teenimisega, laitmata kaubaga ja hindadega väljaspool võistlust.

P. S. Ostame kõiksugu tooresnahku, nagu: **vasika-, lamba-, hobuse- ja loomanahku;**
jänese-, orava-, rebase- ja muid karusnahku. Vahetame ka pargitud nahkade vastu.

Kinnisvaraomanikud!

Kõige soodsam varanduse kinnitamise koht tuleõnnetuse vastu on

Kinnitusselts „MAJA“

Kinnitusselts „Maja“ töötab kõigiti vastuvõetavate kinnitustingimuste
ja mõõdukate kinnitusseltsudega.

Kõik kinnitavad oma varandused
kinnisvaraomanikkude kinnitusselts „Majas“ **Tallinn,**
Harju tänav 29
Telefon 33-11

Esitajad: *Nõmmel, Pärnus, Rakveres, Kuresaares ja mujal.*

EESTI KOMMERTS PANK

PEAPANK: Tallinn, Suur Karja 7

OSAKONNAD: Tartu, Viljandi, Pärnu, Valga, Petseri, Narva ja Haapsalu

Peapangal oma telefoni keskjaam väljakutsega „KOMMERTSPANK“

Peale selle otseühendus panga juhatusega telef. 9-89, 1-57, 22-09

Telegraafi aadr. „KOMPA“

Sissemakstud põhikapital Kr. 1.400.000.—

VÕTAB RAHA HOIULE

ANNAB LAENUSID vekslite, obligatsioonide ja mitmesuguste väär-
tuste kindlustusel

OSTAB JA MÜÜB välisraha ja -tshekke, Eesti Hüpoteeqipanga
pantlehti, Eesti 1927 a. välislaenu pabereid

SAADAB RAHA teistesse linnadesse kodu- ja väljamaal.

TOIMETAB KÕIKSUGU PANGAOPERATSIOONE.

KORRESPONDENDID kõigis kodumaa linnades, alevites ja tähtsa-
mates väljamaa linnades.

KIIRE PANGATALITUS.

PANGA JUHATUS.

Aktsia-selts

A. LE COQ'i õllefabrik

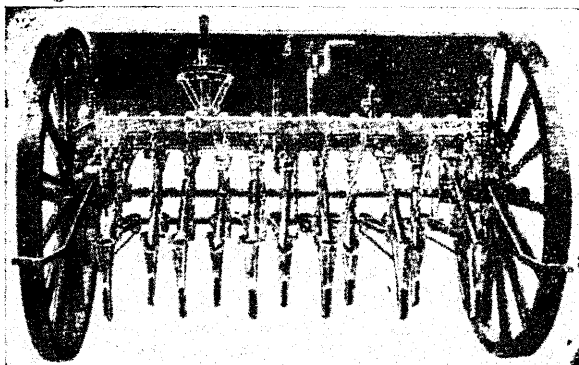
Soovitab oma hele-
dat ning tumedat **õlut, porterit,**

keedetud mõdu, limonaadi,

seltersi ja soodat

tuntud headuses

Kuulsaid SOOME põllutööriistu ja masinaid,

SAMPO patent äkkeid,
SAMPO viljapeksu-
masinaid,
BMW naftamootore,
Servikividega veskeid
„Ilo“,
Soome rohuniitjaid,
loorehi, reaskülvimasi-
naid

ja kõikide ülalnimeta-
tud masinate osasi soo-
vitab:

J. J. PAULSON TALLINN

Narva maantee nr. 52

Ideaalse keha ja rõõmsa meele-
olu saavutate, tarvitades ilma-
kuulsat Dr. KAISER'i

originaal kehahoidijat „HERSTRAU“

Saadaval kõikides linnades. Tallinnas S. Karschensteini kontoris Viru t. 12
Telefon 13-41

Tartus, Aleksandri t. 8, H. HALLAP

Narvas, Joala tän. 13, T. LAOS

Pärnus, A. & E. GERBERSOHN

Rakveres, — E. ELLERT

Viljandis, — L. ABEL

Paides, — K. MÜLLERSDORF

Pudu, Moodi ja Terasse kauplus

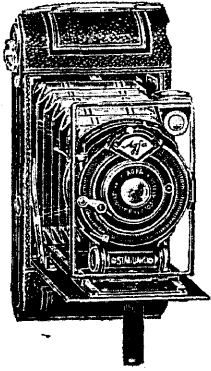
B. Genss ja Pojad

Asutatud 1885.

Tartu — Eesti. Küüni tän. 8

Telefon 5-17

Postkast 142

Foto

aparaadid, plaadid, paberid,
filmid ja kõik muud tarbed.
Suur valik! Odavad hinnad!

Jalgrattad:

Humber, Phänomen, Starley,
N.S.U. Corvette, Falcon, Toko,
Husquarna, Barbarossa.

Kõik jalgratta osad alati saadaval!

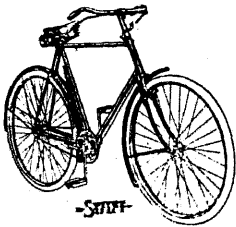
GRAMMOFONID ja plaadid

Parlophon, Beka, His Master's
Voice. ✓ Viimased lööknumbrid!
Soodsad tingimused!

Suurim valik Eestis radioaparaatidest!

TOKO A S TORMOLEN & KO TOKO

Tallinnas, Harju tän. 37, kõnetraat 15-02.

Süda rõõmustab

*igal jalgrattasõitjal kuuldes neid
nimesid:*

**WANDERER, SWIFT
DIAMANT, HOPPER**

Võrratu vastupidavad, eriti kohased meie
teedele, kerge käiguga, elegantse ilmeka
välimusega ja odavad.

Müük soodsatel järeelmaksutingimustel!

Ainuesitaja

Lier & Rossbaum

Tallinn, Viru tän. 7